

ŁÓDZKA

ziemia[®]

Numer 9 (165) wrzesień 2015
ISSN 1640-9337

Pismo Samorządowe Województwa Łódzkiego



www.lodzkie.pl



Nasz
regionalny
parlament

Robert Urbanek

Reprezentant Polski w rzucie dyskiem, olimpijczyk, brązowy medalista mistrzostw świata w Pekinie, zawodnik klubu MKS Aleksandrów Łódzki, były zawodnik MKLA Łęczycza.



Skąd wzięła się chęć uprawiania tej trudnej technicznie dyscypliny sportu, jaką jest rzut dyskiem i jakie były etapy pana kariery?

W szkole podstawowej nie interesowałem się sportem, bardziej nauką. Dopiero w łęczyckim gimnazjum zostałem zauważony przez trenerów klubu MKLA. Na początku byłem lekko przymuszany do udziału w treningach lekkoatletycznych, później jednak spodobało mi się to. Trafiłem do grupy trenera Adama Kowalskiego, który był młodym absolwentem AWF. To on nauczył mnie podstaw rzucania. Lubię sport indywidualny, bo czuję się odpowiedzialny sam za siebie i mam chęć doskonalenia się. Moja pracowitość zaowocowała medalami na mistrzostwach Polski młodzików, juniorów młodszych oraz juniorów. To pozwalało mi myśleć o profesjonalnym sporcie. Wiedziałem, że sport nie jest czymś pewnym, więc cały czas dbałem o edukację. Musiałem podjąć trudną decyzję i przeprowadzić się do Warszawy na okres studiów. Tam rozpocząłem współpracę z Witoldem Suskim, trenerem Piotra Małachowskiego. Nie było łatwo, bo wybrałem studia dzienne, a wyniki nie przychodziły szybko. Po 3 trudnych latach nauki i ciężkich treningów ukończyłem studia licencjackie, a potem kontynuowałem naukę na studiach magisterskich zaocznych. Udało mi się pojechać na Igrzyska Olimpijskie do Londynu. Na mistrzostwach Europy w 2012 roku zająłem 6. miejsce. Ze względów finansowych musiałem zmienić klub. MKS Aleksandrów Łódzki udzielił mi niezbędnej pomocy, abym mógł rozwijać się sportowo i mieć stabilizację finansową. Rok 2013 to 6. miejsce na mistrzostwach świata w Moskwie oraz pierwsze starty na prestiżowych mityngach Diamentowej Ligi. Rok 2014 - brązowy medal na mistrzostwach Europy w Zurychu. Rok 2015 - brązowy medal na mistrzostwach świata w Pekinie oraz sukcesy na mityngach Diamentowej Ligi na całym świecie. Moja droga do medalu trwała 13 lat i było na niej sporo przeszkód, kontuzji oraz porażek, które mnie ukształtowały.

W Pekinie na podium znaleźli się dwaj polscy miotacze: Piotr Małachowski i pan. Jak wspomina pan przebieg konkursu?

Było nerwowo, ponieważ pierwsze dwa rzuty były zupełnie nieudane. Musiałem się pozierać i poukładać sobie wszystko w głowie zanim przystąpiłem do trzeciego rzutu, bo zajmowałem dopiero jedenastą lokatę i groziło mi niezakwalifikowanie się do finału. Po udanym rzucie, gdy miałem zapewnione miejsce w czołowej ósemce, kolejnymi trzema rzutami poszedłem za ciosem i walczyłem o medal. Po pierwszych rzutach musiałem wytrzymać presję i udowodnić, na co mnie stać. Tym większa była radość, kiedy mi się to udało i mogłem cieszyć się z całą Polską z największego osiągnięcia w karierze sportowej.

Trenował pan w Łęczycy, obecnie w Aleksandrowie Łódzkim. Jak ocenia pan warunki w klubach naszego regionu?

W Aleksandrowie Łódzkim warunki są znakomite. Rozbudowana infrastruktura lekkoatletyczna robi wrażenie. Podobnie jest w Łęczycy. Ciągłe jednak jest sporo do zrobienia. Zwłaszcza w małych miasteczkach oraz na wsiach, gdzie mamy bardzo dużo uzdolnionej młodzieży. Lekkoatletyka jest królową sportu oraz świetnym punktem wyjścia do uprawiania innych dyscyplin. Dlatego uważam, że miasta powinny dbać o rozwój młodzieży, budować obiekty umożliwiające treningi oraz fundować wyższe stypendia sportowe, aby zachęcać młodzież do uprawiania tej dyscypliny, bo sport ma duży wpływ na zdrowie i prawidłowy rozwój dzieci.

Rozmawiał: Janusz Jankowski

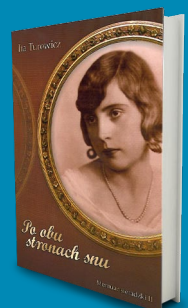
Krzysztof Domagała,
Damian Orłowski,
Historia gminy Biała.
Wydawnictwo Poligraf.



Obaj autorzy to historycy, regionaliści i nauczyciele białskich szkół, a ich praca, jeśli nie liczyć skromnego, 20-stronicowego szkicu Kazimierza Olejnika, jest pierwszym zapisem historii tej gminy. Do tego opisanie przeszłości (w formie popularnonaukowej) zainspirował ich były wójt Białej. Sięgali i do archiwaliów, i do relacji, i do rodzinnych opowieści. Te ostatnie siłą rzeczy dotyczyły kilkudziesięciu lat XX stulecia, ale są warte uwagi. Natomiast to, co autorzy zgromadzili o dawniejszej przeszłości dzisiejszej gminy, a pierwsze wzmianki o Białej pochodzą z drugiej połowy XIII stulecia, dobrze wpisuje się w szerszy kontekst - historii ziem na pograniczu Śląska, Wielkopolski i Małopolski. Zatem interesujący fragment narodowej historii.

JS

Ita Turowicz, Po obu stronach snu: memuar sieradzki II. Studio PEN.



Ita Turowicz urodziła się w 1942 r. w Sieradzu. Od wielu lat mieszka w Warszawie. Z zawodu jest dziennikarką. W 2010 r. opublikowała swoje wspomnienia w tomie „I wszystko w sny odchodzi: memuar sieradzki”. Okazało się, że książka ta wzbudziła duże zainteresowanie. Wielu sieradzan dziękowało autorce, wielu spisało i przesłało jej swoje wspomnienia. Ita Turowicz uznała, że warto je opublikować. „Po obu stronach snu: memuar sieradzki II” właśnie ukazał się w warszawskim wydawnictwie Studio PEN.

W książce znalazł się m.in. interesujący esej „Miasteczko z pamięci” profesora Stanisława Balbusa, pochodzącego także z nadwarciańskiego grodu. „Środkiem świata był rynek, z ośmioma uliczkami, wychodzącymi prostopadłe z jego narożników...” - wspomina znakomity literaturoznawca. Pisane z miłością historie małych ojczyzn są bardzo potrzebne, składają się bowiem na historię całego kraju.

MS

6

Region zdrowej żywności



21

Mixer wrócił na Piotrkowską



OD REDAKCJI

Szanowni Państwo!

Dziś oddajemy w Państwa ręce wyjątkowy numer „Ziemi Łódzkiej”, przygotowany na 25-lecie samorządu terytorialnego. Jubileusze sprzyjają podsumowaniom i wspomnieniom. Na łamach wrześniowej „Ziemi Łódzkiej” znajdują Państwo krótki rys historyczny naszego regionalnego parlamentu, a przytoczone liczby obrazują jego wpływ na wielowymiarowy rozwój województwa łódzkiego. O roli oraz strategicznych decyzjach radnych wszystkich pięciu kadencji opowiada w swym wywiadzie pan Marek Mazur, przewodniczący Sejmiku Województwa Łódzkiego. Ostatnie ćwierćwiecze to dla Łódzkiego prawdziwy skok cywilizacyjny. Zapraszamy do lektury o osiągnięciach regionu w dziedzinie kultury, turystyki i sportu. Zwracamy również Państwa uwagę na tekst dotyczący poziomu i tempa rozwoju rolnictwa i terenów wiejskich naszego regionu.

Województwo łódzkie jest w ścisłej czołówce w absorpcji funduszy unijnych, czemu zawdzięcza swoją transformację i dynamiczny wzrost gospodarczy. W artykule „Jesteśmy w czołówce” przeczytają Państwo o realizacji przedsięwzięć w ramach polityki spójności w latach 2007-2013, m.in. o budowie i modernizacji dróg, remontach zaniedbanych kwartałów miast, rozwoju systemu transportu, rozwoju sektora MŚP, a przede wszystkim o kolejnych wyzwaniach na lata 2014-2020, związanych z kreowaniem nowej wizji rozwoju regionu oraz podniesieniem jego konkurencyjności i atrakcyjności.

1 lipca na dachu wieżowca Urzędu Marszałkowskiego rozbłysnął neon z napisem „Łódzkie”; to dobry zwiastun. Niech dodaje blasku naszemu regionowi przez długie lata!

W imieniu Rady Programowej „Ziemi Łódzkiej” życzę wszystkim Radnym wielu powodów do radości, satysfakcji oraz poczucia dumy, że podejmowane przez lokalny parlament decyzje służą rozwojowi naszego regionu oraz odpowiadają oczekiwaniom i aspiracjom wszystkich jego Mieszkańców.

Anna Rabiega

Przewodnicząca Rady Programowej „Ziemi Łódzkiej”

SPIS TREŚCI

- 2 Temat numeru
Nasz regionalny parlament
- 4 25 lat samorządu
Fundament demokracji
- 5 Kultura
Na najwyższym poziomie
- 6 Rolnictwo
Region zdrowej żywności
- 7 Wywiad miesiąca
Decyzje podejmują radni
- 8 Turystyka
Łódzkie przyciąga turystów
- 9 Fundusze unijne
Jesteśmy w czołówce
- 10 Z prac Sejmiku
Sejmik debatował o suszy
- 11 Z prac komisji
Na pomoc rolnikom
- 12 Samorząd
Radni sejmiku województwa łódzkiego pięciu kadencji
- 17 Sport
Łódzkie na sportowo
- 18 Z prac zarządu
- 20 Kultura
Region kultury
Mixer wrócił na Piotrkowską
- 22 Prezentacje
Pełta samorządności
Na skrzyżowaniu autostrad
- 24 Prawo



Rysunek miesiąca: **Sławomir Łuczyński**

Wydawnictwo: Województwo Łódzkie

Adres redakcji: Urząd Marszałkowski Województwa Łódzkiego
90-051 Łódź, al. Piłsudskiego 8, pok. 1221, tel. 42 663 34 77,
663 35 03, ziemia.lodzka@lodzkie.pl

Rada programowa: przewodnicząca Anna Rabiega,
sekretarz Andrzej Chowis, członek rady Iwona Koperska

Redaktor naczelny: Włodzimierz Mieczkowski,

sekretarz redakcji: Anna Szymanek-Juźwin

Redakcja nie zwraca niezamówionych tekstów i zastrzega sobie prawo ich skracania i redagowania.

Opracowanie graficzne: Mateusz Kapciak

Skład i druk: Oficyna Wydawniczo-Reklamowa Sagalara Łódź

Zdjęcia: Marian Zubrzycki/AZ, arch. Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego

Nakład: 10 000 egz. ISSN 1640-9337

Nasza okładka: Mateusz Kapciak

Nasz regionalny parlament

„Rzeczpospolita lokalna przechodzi w ręce społeczności, które ją zamieszkują. Będzie ona taka, jaką one same potrafią stworzyć” – powiedział w maju 1990 roku premier Tadeusz Mazowiecki, odradzając w Polsce samorząd terytorialny. Kilka lat później kolejny etap reformy samorządowej doprowadził do powstania w naszym kraju dużych, silnych województw, w tym centralnie położonego województwa łódzkiego. Za rozwój cywilizacyjny naszego regionu odpowiedzialny stał się sejmik.

stochową czy Włocławkiem.

Trud połączenia tej mozaiki i budowa wspólnej tożsamości regionalnej spadły przede wszystkim na radnych nowego sejmiku. Radni pierwszej

kadencji uczyli się szybko funkcjonowania w nowej rzeczywistości. Pierwsza, historyczna sesja sejmiku odbyła się w listopadzie 1998 roku. W czerwcu 2002 roku radni pierwszej kadencji ustanowili herb, flagę oraz pozostałe insygnia województwa łódzkiego. Nowy herb naszego

regionu składa się odtąd z dwóch tzw. hybryd heraldycznych oraz czarnego orła. To godła trzech średniowiecznych ziem: łęczyckiej, sieradzkiej oraz rawskiej, które wchodziły w skład dzisiejszego województwa. Do Łodzi, stolicy regionu, nawiązuje kolorystyka, charakterystyczna dla herbu i flagi miasta. Mieszkańcy zyskali nowe symbole, z którymi mogli się od tej pory identyfikować.

Do nowego budynku przy al. Piłsudskiego w Łodzi radni przeprowadzili się w połowie drugiej kadencji, w roku 2004. Nowoczesna sala ułatwiała obrady radnym i pracę kancelarii. W trzeciej kadencji

Początki funkcjonowania Sejmiku Województwa Łódzkiego nie były łatwe. W skład nowego, dużego województwa weszło aż siedem dawnych województw, istniejących od 1975 roku. Utworzono 24 nowe powiaty i 177 gmin. Tworzenie spójnego organizmu gospodarczego i społecznego było dla samorządu województwa bardzo trudnym zadaniem. O ile bowiem w innych częściach Polski województwa objęły historyczne ziemie z ich naturalnymi ośrodkami centralnymi (np. Małopolska, Wielkopolska, Warmia i Mazury), o tyle Łódzkie przypominało mozaikę. W jego granicach znalazły się bowiem regiony i miasta bardziej związane z innymi ośrodkami administracyjnymi i gospodarczymi niż z Łodzią. Choćby Skierniewice, od czasów Kolei Warszawsko-Wiedeńskiej w naturalny sposób ciągnące bardziej ku Warszawie niż Łodzi, która zaczęła się rozwijać dopiero pod koniec XIX wieku. Wiele spośród 44 miast, które weszły w skład nowego województwa, z powodów społecznych, kulturowych, gospodarczych, emocjonalnych było związanych z Kielcami, Poznaniem, Czę-

Pierwsza, historyczna sesja sejmiku odbyła się w listopadzie 1998 roku.



■ Andrzej Charzewski, pierwszy przewodniczący SWŁ

Dla poświadczenia, iż Rzeczpospolita Polska
przekazała, począwszy od dnia 1 stycznia 1999 r.,
wspólnocie samorządowej i władzom

WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO

utworzonego na podstawie ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz.U. Nr 91, poz. 576)
oraz ustawy z dnia 24 lipca 1998 r. (Dz.U. Nr 96, poz. 603) o wprowadzeniu zasadniczego trójstopniowego
podziału terytorialnego państwa - art. 2 ust. 1

odpowiedzialność za sprawy publiczne o znaczeniu regionalnym
w zakresie należącym dotąd do administracji rządowej



Akt niniejszy

w dniu 20 listopada 1998 r. w Pałacu Belwederskim w Warszawie
wręczono

Waldemarowi Matuszewiczowi
pierwszemu Marszałkowi Województwa Łódzkiego



Jerzy Buzek
Przewodniczący Rady Ministrów

Premier Jerzy Buzek przekazał marszałkowi Waldemarowi Matuszewiczowi odpowiedzialność za sprawy publiczne o znaczeniu regionalnym 20 listopada 1998 r.

Dla zobrazowania pracy Sejmiku Województwa Łódzkiego warto przytoczyć kilka liczb. Od 1998 roku w ławach sejmikowych zasiadało 175 radnych, wielu z nich w dwóch lub trzech kadencjach. Cztery radni sejmiku: Artur Bagiński, Włodzimierz Fisiak, Wiesław Stasiak i Mieczysław Teodorczyk czterokrotnie sprawowali mandat radnych wojewódzkich. Ewenementem jest pełnienie funkcji przewodniczącego sejmiku przez Marka Mazura przez trzy kadencje z rządu; nikt w Polsce tak długo nieprzerwanie nie kierował regionalnym parlamentem. Dotychczas odbyło się 238 sesji sejmiku, a radni wszystkich kadencji podjęli prawie 4600 uchwał. Sejmik województwa to także kuznia kadr parlamentarnych. Po kolejnych

wyborach do Sejmu i Senatu dostają się radni ze wszystkich klubów. Rekordowy był pod tym względem rok 2007, kiedy do parlamentu odeszło aż 12 radnych – jedna trzecia ustawowego składu sejmiku. Łącznie w ciągu pięciu kadencji posłami zostało już 20 radnych, a 7 zasiadło w ławach senatorów. Świadczy to o dużym zaufaniu regionalnego parlamentu wśród mieszkańców. W obecnej kadencji po raz pierwszy zasiadło w Sejmiku Województwa Łódzkiego 33 radnych, o 3 mniej niż dotychczas; wynika to z demografii, bo województwo łódzkie (podobnie jak inne regiony Polski i Europy) zmaga się ze spadkiem liczby ludności.

Przed samorządami regionalnymi w Polsce jest wiele wyzwań: walka z niżem demograficznym, sprawne i racjonalne wydatkowanie funduszy unijnych, kreowanie nowych wizji rozwoju regionów, budowa infrastruktury, umacnianie tożsamości regionalnej. Sejmik Województwa Łódzkiego umiał wykorzystać szansę, jaką była dla wspólnot regionalnych reforma samorządowa – województwo łódzkie rozkwita jak nigdy wcześniej w historii. Należy podkreślić, że udział w tym rozwoju mają radni sejmiku wszystkich pięciu kadencji.

Rafał Jaśkowski

unowocześniono obrady, wprowadzając głosowanie elektroniczne i rozpoczęto transmisje sesji na żywo w internecie. Sejmik Województwa Łódzkiego był pierwszym w Polsce, który wprowadził to udogodnienie. Obrady radnych można oglądać z każdego miejsca na świecie; z tej możliwości korzystają chętnie mieszkańcy, zainteresowani sprawami swoich lokalnych społeczności, a także przedstawiciele mediów z całego regionu.

Gdy w 2004 roku Polska przystąpiła do Unii Europejskiej, to właśnie sejmiki wzięły na siebie ciężar rozdysponowania środków unijnych do samorządów niższych szczebli, instytucji, przedsiębiorstw i zwykłych mieszkańców. Jak sprawnie udaje się to łódzkiemu sejmikowi, wskazują statystyki, umieszczając Łódzkie na czołowych miejscach w rankingach wydatkowania funduszy europejskich.

Wyjątkowy był rok 2010. Po katastrofie smoleńskiej i tragicznej śmierci pasażerów oraz załogi prezydenckiego samolotu,

w tym prezydenta RP Lecha Kaczyńskiego z małżonką, Sejmik Województwa Łódzkiego zebrał się na nadzwyczajnej sesji, w której dał wyraz swojemu żalowi z powodu tej tragedii. Za zmarłych w katastrofie modlili się wówczas wspólnie z radnymi przedstawiciele wszystkich wyznań religijnych, światopoglądów i ugrupowań politycznych, dając przykład jedności narodu w tej trudnej dla wszystkich chwili.

W czwartej kadencji radni po raz pierwszy przyznali odznaki honorowe „Za Zasługi dla Województwa Łódzkiego”. Od 2012 roku każdy, kto przyczynił się do wszechstronnego rozwoju naszego regionu, może otrzymać to prestiżowe odznaczenie. Wśród uhonorowanych byli m.in. prof. dr hab. Stefan Krajewski, uznany ekonomista, śp. Stanisław Olas, wybitny działacz samorządowy i społeczny oraz poseł na Sejm RP, Jego Ekscelencja Władysław Ziółek, arcybiskup senior archidiecezji łódzkiej, prof. dr hab. Bogusław Kaczmarek, działacz społeczny i wybitny naukowiec, czy Zbigniew Bródka, pierwszy w historii województwa łódzkiego złoty medalista olimpijski.

Fundament demokracji

Samorząd terytorialny jest jedną z instytucji państwa obywatelskiego. Stanowi istotną część ładu demokratycznego, a jego publiczne zadania stanowią miarę decentralizacji administracji.

Dla rzeczywistości społeczno-politycznej samorząd terytorialny jawi się jako zasadniczy element stanowienia o sobie przez wspólnotę. Wynika to bezpośrednio z postanowień Konstytucji RP, zgodnie z którą: „Ogół mieszkańców jednostek zasadniczego podziału terytorialnego stanowi z mocy prawa wspólnotę samorządową” (art. 16 ust. 1). Także przepisy międzynarodowe statuują samorząd lokalny jako prawo i rzeczywistą zdolność wspólnot lokalnych do regulowania i zarządzania, w ramach prawa, na ich własną odpowiedzialność i na rzecz ich ludności, istotną częścią spraw publicznych (Europejska Karta Samorządu Terytorialnego - art. 3 ust. 1).

Z samorządnością mamy w Polsce na nowo do czynienia dopiero od roku 1990. Tradycje polskie sięgają w tej dziedzinie co prawda jeszcze Konstytucji 3 maja, ale pamiętać trzeba, że lata PRL zniweczyły w znacznym stopniu poczucie odpowiedzialności większości obywateli nie tylko za losy całego kraju, ale i „własnego podwórka”. Po wielkim przełomie, w roku 1990 powołano ponownie samorząd terytorialny, najpierw na szczeblu gminy. Obecnie, po reformie administracyjnej (1999 r.) także na szczeblu powiatu i województwa samorządowego.

Istotą samorządu w szerokim rozumieniu jest jego powołanie do wykonywania określonych zadań publicznych, polityczno-społecznych i ekonomicznych w procesie demokratyzacji życia publicznego. Idea samorządności terytorialnej sprowadza się do przyznania wspólnotom lokalnym prawa decydowania o najistotniejszych dla nich sprawach. Dla mieszkańców miast, miasteczek i wsi najważniejsze są przecież te kwestie, które dotyczą ich bezpośrednio: drogi, kanalizacja, komunikacja, oświetlenie ulic itp. Są to zarazem te problemy, któ-



Idea samorządności terytorialnej sprowadza się do przyznania wspólnotom lokalnym prawa decydowania o najistotniejszych dla nich sprawach.

rych nigdy nie widać dobrze z perspektywy urzędów centralnych. Istotne jest przy tym, że kompetencja wspólnot lokalnych dotyczy nie tylko identyfikacji problemów, ale w zasadniczej mierze sposobów działania oraz faktycznego pozyskiwania i wydawania pieniędzy. W praktyce zasadniczą część zadań administracyjnych, niemających znaczenia ogólnokrajowego, jest realizowana właśnie przez samorząd terytorialny.

Samorządność oznacza, że lokalna wspólnota podejmuje wszystkie decyzje we własnym interesie, ale i na własną odpowiedzialność. To nierozzerwalne połączenie praw i odpowiedzialności stanowi klucz do zrozumienia istoty samorządu. Trzeba jednak zawsze pamiętać, że mając prawo do podejmowania decyzji, ponosi się także odpowiedzialność za ich skutki. Nadzór nad działalnością samorządu ze strony administracji rządowej sprowadzony został bowiem tylko do badania legalności działania władz samorządowych. Za niezbędny element sytuacji prawnej samorządu terytorialnego współczesnego, demokratycznego państwa prawnego uważa się także założenie kontrolowania i ochrony samorządu przez niezawisłe sądy administracyjne i powszechne oraz rozstrzyganie przez sądy administracyjne sporów między samorządem i nadzorującą administracją rządową.

Samorząd terytorialny, jako podmiot życia kulturowo-cywilizacyjnego, optymalizuje interesy ogółu społeczeństwa, zespalając tradycję i wyzwania społeczno-polityczne oraz kształtując kulturę w zakresie zaufania, lojalności, więzi regionalnych, tożsamości indywidualnej i zbiorowej, a także wspierając rozwiązywanie ujawniających się problemów społecznych.

Szczególnie ważną cechą samorządności terytorialnej jest to, że przedstawiciele wybierani są spośród ludzi zwykle dobrze

znanych społeczności lokalnej. Łatwiejsze zatem wydaje się dotarcie do radnego, będącego zarazem sąsiadem, i przedstawienie mu „swojego problemu”. W społeczeństwie obywatelskim odpowiedzialność za dobro wspólne zaczyna się właśnie na najniższym szczeblu. Radny to osoba, której zaufali wyborcy, uważając, że najlepiej będzie reprezentowała ich interesy w radzie gminy, powiatu czy sejmiku województwa. Pełnienie funkcji radnego niesie wiele przywilejów, ale także zobowiązań wobec lokalnej społeczności. Także urzędnicy samorządowi, podobnie jak radni, uważani za osoby pełniące funkcje publiczne, mają za zadanie działać na rzecz mieszkańców i stać na straży praworządności samorządu.

Instytucja samorządu terytorialnego, umiejscowiona wśród podmiotów generujących proces demokratyzacji oraz tworzenia się ładu ekonomicznego w systemie polityczno-gospodarczym, stała się współcześnie siłą napędową i motorem działania społeczeństwa jako instytucja polityczno-społeczna. Trafnie podsumował sens istnienia samorządu terytorialnego jego twórca prof. Jerzy Regulski, mówiąc: „(...) samorząd terytorialny to podstawa demokracji w kraju, to uczestnictwo we władzach szerokich rzesz obywatelskich, to motywacja do obywatelskiej aktywności, do zaangażowania w sprawy lokalne (...). Samorząd terytorialny to szkoła życia publicznego”.

dr Robert Adamczewski

Na najwyższym poziomie

Samorząd województwa łódzkiego przez 16 lat wypracował i systematycznie rozwija kompleksową, regionalną politykę kulturalną.

Pierwszym krokiem – po ustanowieniu w 1999 roku nowego województwa – było przejście przez samorząd siedmiu instytucji kultury w Łodzi: dwóch teatrów (Teatr Wielki oraz Teatr im. Stefana Jaracza), dwóch muzeów (Muzeum Sztuki oraz Muzeum Archeologiczne i Etnograficzne), Filharmonii Łódzkiej im. Artura Rubinsteina, Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego oraz Łódzkiego Domu Kultury.

Na szczególną uwagę zasługuje łódzkie Muzeum Sztuki, które posiada w swoich zbiorach wyjątkową w skali międzynarodowej kolekcję sztuki współczesnej. Jako drugie najstarsze tego typu muzeum na świecie (po Museum of Modern Art w Nowym Jorku), cieszy się wśród artystów i miłośników awangardy zasłużoną sławą.

Teatr Wielki to druga co do wielkości scena operowa w kraju i jedna z największych w Europie, gdzie co dwa lata organizowane są słynące na cały świat Łódzkie Spotkania Baletowe.

Za jedną z najlepszych scen dramatycznych w Polsce uznawany jest łódzki Teatr im. Stefana Jaracza natomiast Filharmonia Łódzka nie tylko słynie ze znakomych koncertów, ale jako pierwsza w Polsce rozpoczęła transmisję na żywo spektakli operowych z nowojorskiej Metropolitan Opera. Filharmonia jest także organizatorem wyjątkowego festiwalu „Kolory Polski”, podczas którego przez dwa wakacyjne miesiące w pałacach, kościołach, zamkach na terenie województwa prezentowana jest muzyka klasyczna, eksperymentalna i folkowa.

Muzeum Archeologiczne i Etnograficzne to z kolei największe muzeum w Łodzi i jedna z najbardziej prestiżowych placówek w kraju. Znany w całym regionie Łódzki Dom Kultury słynie m.in. z doku-

mentowania i podtrzymywania tradycyjnej, amatorskiej twórczości ludowej. Zbiory Biblioteki Publicznej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego liczą ponad 743 tys. publikacji z różnych dziedzin.

Jednostki te to prawdziwe perły kulturalne na mapie Polski, odwiedzane przez amatorów kultury z regionu oraz przyciągające turystów z całej Europy. Łącznie samorząd województwa łódzkiego przeznacza rokrocznie na ich działalność około 70 mln zł. Dodatkowo znaczne kwoty są przekazywane na inwestycje, których wartość wahała się w ostatnich dziesięciu latach od 3 do 34 mln zł.

Samorząd województwa wspiera także najróżniejsze podmioty, działające w sektorze kultury, ogłaszając m.in. otwarte konkursy ofert dla organizacji pozarządowych. Przez 12 lat udzielono w ten sposób dotacji na około 450 zadań za ponad 11 mln zł. Wśród najważniejszych przedsięwzięć znalazły się m.in. Festiwal Kinetycznej Sztuki Światła „Light.Move.Festival” czy Forum Kina Europejskiego „Cinergia”. Województwo łódzkie dba też o obiekty zabytkowe. Wsparcie na prace remontowe odbywa się także w drodze konkursu. W siedmiu dotychczasowych konkursach przyznano ponad 200 dotacji na łączną kwotę 11,5 miliona złotych. Wśród odrestaurowanych obiektów są takie perełki, jak klasztor mniszek kamedulek w Złoczewie, kościół farny św. Jakuba Apostoła w Piotrkowie Trybunalskim czy gmach Akademii Muzycznej w Łodzi. Wsparcie finansowe udzielane jest także osobom indywidualnym. Cel ten realizują, udzielane przez marszałka województwa łódzkiego stypendia artystyczne oraz nagrody za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania i ochrony dóbr kultury oraz szczególnie zaangażo-

wani w pracę na rzecz kultury. Laureatami stypendiów zostało już ponad 180 uczniów i studentów uczelni artystycznych, którzy otrzymali ponad 1 mln zł.

Instytucje kultury wspierane są przez środki z Unii Europejskiej. Za prawie 46 mln zł gruntownie wyremontowano Teatr Wielki w Łodzi (dotacja unijna wyniosła ok. 31,5 mln zł), Filharmonia Łódzka wzbogaciła się o unikatowe organy romantyczne i barokowe (11,6 mln zł, dotacja prawie 2,5 mln zł), a Muzeum Sztuki za pieniądze unijne zrewitalizowało swoje wspaniałe gmachy (28,5 mln zł, dotacja 9,2 mln zł). Z dotacji unijnych skorzystał też Łódzki Dom Kultury, w którym przebudowano salę kolumnową wraz z pomieszczeniami przyległymi (6,3 mln zł, dofinansowanie wyniosło prawie 2,5 mln zł).

Samorząd wojewódzki pełni rolę koordynującą działania tych podmiotów, uwzględniając ich przedsięwzięcia w długofalowej polityce kulturalnej, wynikającej z kolejnych strategii rozwoju województwa łódzkiego, czy też z uchwalonego w 2014 roku programu rozwoju kultury w województwie łódzkim na lata 2014-2020. Dokumenty te wytyczają kierunki polityki kulturalnej w regionie oraz rekomendują działania wspierające rozwój kultury w kolejnych latach.

Bartłomiej Pielas
Rafał Jaśkowski

Region zdrowej żywności



Województwo łódzkie zajmuje czołowe miejsce w kraju pod względem globalnej i towarowej produkcji rolniczej.

Łódzkie jest regionem o najwyższym w kraju udziale użytków rolnych w powierzchni ogółem. Ponad 128 tys. gospodarstw rolnych produkuje tu zdrową, znakomitej jakości żywność, cenioną w kraju i poza jego granicami. Rolnictwo to nie tylko jedna z najważniejszych gałęzi gospodarki regionalnej, ale też bogata tradycja i folklor.

Ponad 71 proc. obszaru województwa łódzkiego zajmują użytki rolne, więcej niż w tradycyjnie uważanej za rolniczą Wielkopolsce. Rolnictwo jest, obok przemysłu, główną specjalizacją regionu łódzkiego. W naszym województwie mieszka obecnie ok. 2,5 mln ludzi, co stanowi 6,5 proc. ludności kraju i daje nam 6. miejsce wśród województw. Mieszkańcy obszarów wiejskich, w liczbie ponad 920 tys. osób, stanowią 36,8 proc. ogółu ludności, spośród której 342,7 tys. rolników w 128 185 gospodarstwach rolnych prowadzi działalność rolniczą na ogólnej powierzchni ponad 1,1 mln ha (6,52% ogólnej powierzchni gruntów rolnych w kraju). Najliczniejszą grupę (31,7%) stanowią gospodarstwa o powierzchni 5-10 ha, a średnia powierzchnia gospodarstwa wynosi 7,61 ha. Areal użytków rolnych w gospodarstwach rolnych wyniósł 993 744 ha, natomiast powierzchnia zasiewów 742 130 ha. W naszym regionie uprawia się przede wszystkim zboża, rośliny strączkowe jadalne, ziemniaki, rośliny przemysłowe i pastewne. Ponad 37 tys. ha zajmują sady, ponad 135 tys. ha łąki, 26 tys. ha pastwiska, niewiele mniej zajmują pozostałe użytki rolne.

Najlepsze warunki glebowe występują w północnej części województwa (powiaty: kutnowski, łęczycki, łowicki). Z wysoką bonitacją gleb w północnych obszarach województwa wiąże się najwyższy wskaźnik jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej. Są to tereny o bardzo korzystnych warunkach przyrodniczych, wysokim udziale użytków rolnych, rozwiniętej specjalizacji produkcji rolnej. Na tym obszarze preferowanymi kierunkami produkcji

są: zboża, buraki cukrowe, warzywa, owoce i ich przetwórstwo. Jest to podstawowa baza dla przemysłu rolno-spożywczego.

Z uwagi na duży potencjał produkcyjny, w regionie łódzkim funkcjonuje blisko 3 tys. podmiotów, zajmujących się produkcją artykułów spożywczych oraz przetwórstwem rolno-spożywczym z przeznaczeniem na potrzeby rynku wewnętrznego i na eksport. Wysokim potencjałem produkcyjnym charakteryzują się gminy: Biała Rawska, Sadkowiec, Regnów, Kowiesy, Skierniewice, specjalizujące się w produkcji sadowniczej, oraz: Sieradz, Wróblew, Błaszki ze specjalnością uprawy ziemniaków jadalnych. Powiaty: wieluński, wierszowski, piotrkowski, zduńskowski i łaski zaliczane są do obszarów o korzystnych warunkach dla rolnictwa, a dominującymi uprawami są tu zboża i ziemniaki.

Wiodącym kierunkiem produkcji rolnej są: produkcja mleka, produkcja żywca wieprzowego i uprawa ziemniaków. Region wyróżnia się wysoką jakością produkcji zwierzęcej i roślinnej, ze szczególnym uwzględnieniem produkcji sadowniczej i warzywniczej. Szansą dla rozdrobnionych gospodarstw naszego województwa jest zrzeszanie się w grupy producentów. Nowoczesne rolnictwo i realizacja własnych zamierzeń wymaga od rolników poszukiwania nowych rozwiązań, które umocniłyby pozycję producentów na rynkach rolnych. Ponadto trudności ze sprzedażą produkcji lub sprzedażą powyżej rzeczywistej wartości produktów powodują, że wielu rolników dostrzega potrzebę wspólnego działania.

Na poziom i tempo rozwoju rolnictwa oraz terenów wiejskich na ziemi łódzkiej znaczący wpływ mają placówki edukacyjne i naukowe regionu. Funkcjonuje tu m.in. ponad 30 szkół ponadgimnazjalnych, kształcących na potrzeby rolnictwa. Działa Rolniczy Zakład Doświadczalny SGGW im. prof. Adama Skoczylasa w Żelaznej oraz Leśny Zakład Doświadczalny



SGGW z Centrum Edukacji Przyrodniczo-Leśnej oraz arboretum w Rogowie. Powstanie w Skierniewicach Instytutu Ogrodnictwa uczyniło okoliczne tereny miejscem intensywnej i nowoczesnej produkcji owoców i warzyw.

Obszary rolnicze, poza swą funkcją produkcyjną, mają znaczenie kulturowe i turystyczne, do którego nasze województwo przykłada dużą wagę. Dbając o realizację tego założenia, podejmowane są działania promocyjne, mające na celu m.in. identyfikację produktów żywnościowych wysokiej jakości. Na krajową listę produktów tradycyjnych wpisane są 84 produkty. Specyfika gospodarstw rolnych województwa oraz uwarunkowania środowiska dają możliwość części sektora rolniczego budowania ekoroelnictwa oraz agroturystyki. Województwo dba o to, aby obszary wiejskie stawały się atrakcyjnym miejscem pracy, zamieszkania, wypoczynku i prowadzenia działalności rolniczej oraz pozarolniczej, z zachowaniem wyjątkowych walorów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych tych terenów dla przyszłych pokoleń.

Decyzje podejmują radni

Wywiad z Markiem Mazurem, przewodniczącym Sejmiku Województwa Łódzkiego.



Panie przewodniczący, w tym roku świętujemy 25-lecie samorządu terytorialnego. Jak sejmik wywiązał się ze swojej roli kreowania rozwoju regionalnego? Czy nasz wojewódzki parlament ma praktyczny wpływ na postęp w regionie?

Sejmik ma ogromny wpływ na rozwój naszego regionu. To właśnie tu zapadają najważniejsze decyzje, dotyczące wizji i kierunków tego rozwoju. To radni wojewódzcy uchwalają strategię województwa oraz wieloletnie programy regionalne. Sejmik wybiera zarząd województwa oraz uchwała budżet. To tylko najważniejsze prerogatywy, jednak spraw, którymi zajmuje się sejmik, jest znacznie więcej. Mamy realne instrumenty, aby kreować wszechstronny rozkwit gospodarczy, społeczny i kulturalny województwa. A jeśli chodzi o efekty, to wystarczy wyjść z domu. Nasze miasta, miasteczka i wsie nie odbiegają wyglądem od zachodnioeuropejskich. Patrząc z perspektywy tych kilkunastu lat można śmiało uznać, że sejmik wywiązał się dobrze ze swojej roli. I podkreślam, że jest to zasługa radnych wszystkich kadencji.

Ten skok cywilizacyjny nasz region zawdzięcza także szerokiemu strumieniowi pieniędzy z Unii Europejskiej...

To prawda, ale czy wszyscy mieszkańcy zdają sobie sprawę, że to właśnie sejmik zajmuje się rozdysponowaniem środków unijnych? Przecież to w sejmiku każdego miesiąca podejmujemy decyzje, dotyczące sprawiedliwego podziału tych pieniędzy. Nasze województwo jest w czołówce regionów w Polsce, jeśli chodzi o sprawne wydatkowanie funduszy unijnych. Obecnie jesteśmy w trakcie nowej perspektywy unijnej na lata 2014-2020. Wiemy, że mamy do rozdysponowania około 9 miliardów

złotych; to o wiele więcej niż w poprzednim okresie programowania. Wkrótce zostaną ogłoszone nowe konkursy i rzeźka pieniędzy popłynie do samorządów, przedsiębiorstw, fundacji i mieszkańców województwa łódzkiego. Wszyscy w Urzędzie Marszałkowskim zdają sobie sprawę, jak ważne jest szybkie i równomierne rozdysponowanie tych środków. Od tego zależy dynamiczny rozwój naszego regionu, a w konsekwencji dobrobyt mieszkańców. Tak duży zastrzyk pieniędzy unijnych prawdopodobnie się już nie powtórzy.

A jak wygląda praca sejmiku od kuchni? Co się zmieniło od chwili wejścia w życie nowej reformy?

Kiedy w 1998 roku powstał Sejmik Województwa Łódzkiego, radni nie mieli nawet własnej sali obrad. Siedziba sejmiku mieściła się przy ul. Sienkiewicza, a sesje odbywały się w Urzędzie Miasta Łodzi oraz w Łódzkim Domu Kultury. Dopiero w 2004 roku, w czasie trwania drugiej kadencji, sejmik przeniósł się do swojej siedziby. Gdy po raz pierwszy zostałem radnym i wybrano mnie na przewodniczącego sejmiku, głosowania odbywały się jeszcze przez podniesienie ręki. Dzisiaj mamy nowoczesny, elektroniczny system głosowań, ekrany multimedialne, a sesje sejmiku transmitowane są na żywo w internecie. Podobnie jak cały region, dokonaliśmy w tym aspekcie skoku technologicznego.

A czy któraś sesja utkwiła panu szczególnie w pamięci?

Prowadziłem już ponad 100 sesji i każda była inna. Były takie, które trwały kilkanaście godzin, a inne kończyły się po kilkunastu minutach. Pamiętam sesję nadzwyczajną, zwołaną po ogromnej nawałnicy, która przeszła przez

nasz region. Trwały wakacje, ale radni przerwali urlopy, aby pojawić się na sesji i uchwalić pomoc dla zniszczonych przez wicher samorządów. W pamięci utkwiła mi też sesja żałobna po katastrofie smoleńskiej. To było niezwykle i poruszające wydarzenie, gdy wszyscy radni, wspólnie z przedstawicielami różnych wyznań, modlili się za prezydenta RP i pozostałe ofiary tej niespotykanej w naszej historii katastrofy.

Skąd pomysł, by zorganizować uroczystą sesję w Teatrze Wielkim z udziałem radnych wszystkich pięciu kadencji? To chyba pierwsza taka inicjatywa w historii samorządu województwa łódzkiego.

Każdego roku organizujemy uroczystą sesję w Dzień Samorządu Terytorialnego, na którą zapraszamy samorządowców z całego regionu i dziękujemy im za ciężką pracę. Nigdy natomiast nie mieliśmy okazji podziękować radnym wojewódzkim, którzy przecież w ogromnej mierze przyczynili się do tego, jak dziś wygląda nasz region. Myślę, że warto przypomnieć, kto uczył nas samorządności i wyznaczał kierunki rozwoju naszego województwa. Wśród obecnych radnych są osoby, które zasiadały w sejmiku jeszcze w pierwszej kadencji. Dla nich również będzie to okazja do spotkania w dawnym gronie i powspominania czasów, gdy Polska dopiero starała się o członkostwo w Unii Europejskiej, a samorządy z zazdrością patrzyły na swoje odpowiedniki w Europie Zachodniej. Dzisiaj jesteśmy w innym miejscu i, choć przed nami dużo pracy, możemy być dumni z tego, co udało nam się osiągnąć. Udział w tym sukcesie mają samorządowcy wszystkich kadencji. Tą sesją chcemy o tym przypomnieć.

Rozmawiał: Rafał Jaśkowski

Łódzkie przyciąga turystów

Województwo łódzkie to region wciąż nieodkryty przez masową turystykę. Idealne położenie w centrum Polski i doskonałe skomunikowanie predysponuje województwo łódzkie do stania się zagłębiem turystyki aktywnej i weekendowej na skalę ogólnokrajową.

Romańska kolegiata w Tumie, su-pernowoczesny kompleks termalny w Uniejowie, Spała – dawny carski kurort i letnia siedziba prezydentów RP, starówki w Piotrkowie i Sieradzu, Zalew Sulejowski i zbiornik Jeziorsko, żubry w Smardzewicach, a nade wszystko dziedzictwo fabrycznej Łodzi – to tylko niektóre sztandarowe atrakcje turystyczne naszego regionu.

Gdy powstało województwo łódzkie, potrzeba było kilku lat, żeby „zagospodarować” to bogactwo oraz opracować strategię jego wykorzystania. Została ona opisana w „Programie rozwoju turystyki w województwie łódzkim na lata 2007-2020”. Turystyka stała się bowiem najważniejszym czynnikiem integracji regionu. Zwłaszcza turystyka aktywna, która przyciąga do naszego województwa miłośników wędrówek konnych, rowerowych, kajakowych, pieszych oraz żeglarzy i amatorów windsurfingu. Mamy najdłuższy w Europie łódzki szlak konny, liczący 2,5 tys. km. Wytyczyliśmy sześć szlaków kulturowych o randze europejskiej: romański, cysterski, bursztynowy, kolei warszawsko-wiedeńskiej, grunwaldzki oraz liczący 400 km samochodowy frontu wschodniego 1914-1918. System szlaków rowerowych ma ponad 5000 km, w tym dwie europejskie magistrale rowerowe: wschód-zachód i północ-południe, ponadregionalny szlak grunwaldzki oraz szlaki regionalne: Gorących Źródeł, centrum Polski, ziemi rawskiej, ziemi sie-



Turystyka stała się czynnikiem integracji regionu.

radzkiej, Tajemnice Księstwa Łowickiego, a także szlaki powiatowe i lokalne. Oznakowaliśmy dwa szlaki kajakowe Warty i Pilicy o łącznej długości 385 km.

Dokumentacją szeroko rozumianych atrakcji turystycznych są mapy, foldery, przewodniki, albumy, ulotki oraz publikacje w mediach, łącznie wydaliśmy ponad 1 milion materiałów promujących nasz region. Jako województwo mamy się zatem czym pochwalić i możemy z powodzeniem konkurować z regionami, tradycyjnie uchodzącymi za najciekawsze turystycznie. Województwo łódzkie powstało z połączenia wielu regionów etnograficznych. Do dziś żywe są w nich dawne tradycje i obyczaje. Zagłębiem folkloru są okolice Łowicza, Sieradza i Opoczna. Miłośnicy przyrody znajdują w Łódzkim lasy, rzeki, parki krajobrazowe i rezerваты. Na turystów czekają wiekowe kościoły, klasztory, dwory i dworki, zamki i pałace, grody i kurhany. W tej historycznej

scenarii odbywa się wiele imprez, m.in.: międzynarodowe turnieje rycerskie w Łęczycy. Dwa wspomniane akweny: Zalew Sulejowski na Pilicy i zbiornik Jeziorsko na Warcie są idealnym miejscem do uprawiania sportów wodnych. Godne uwagi są ślady przemysłowego rozwoju regionu w XIX wieku. Fabryki i pałace wielokulturowego regionu można podziwiać m.in. w Łodzi, Pabianicach, Zgierzu, Krośniewicach. Perłą architektury przemysłowej jest stolica województwa.

O rosnącej popularności województwa łódzkiego świadczą liczby: nasz region odwiedza każdego roku ok. 4 mln osób i liczba ta systematycznie rośnie. Turyści zostawiają u nas ponad 1,2 mld zł rocznie. Turystyka staje się zatem ważną gałęzią gospodarki województwa łódzkiego i daje zatrudnienie coraz większej liczbie mieszkańców naszego regionu.

Michał Dyśko

Termy Uniejów, fot. arch. Urząd Miasta Uniejów



Jesteśmy w czołówce

Wzrost znaczenia w krajowej i europejskiej polityce regionalnej polskie samorządy zawdzięczają w dużej mierze przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej i związanemu z tym napływowi środków.

P przed przystąpieniem do Unii Europejskiej Polska korzystała z funduszy przedakcesyjnych, których celem było przygotowanie naszego państwa do członkostwa w UE oraz wyrównanie różnic gospodarczych między krajami „nowej” i „starej” Europy. W ramach PHARE, ISPA, SAPARD Polska otrzymała około 6 mld euro. Bezpośrednio do regionów trafiło około 627 mln euro, w tym do województwa łódzkiego 33,6 mln euro. Pieniądze te przeznaczono na realizację trzech typów projektów: rozbudowy i modernizacji infrastruktury koniecznej do prowadzenia działalności gospodarczej, rozwoju małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) oraz rozwoju zasobów ludzkich. Dzięki funduszom przedakcesyjnym kraj nasz zapoznał się z systemem realizacji programów unijnych oraz zbudował kompetentne i sprawnie działające instytucje, nie tylko na poziomie krajowym, ale również regionalnym.

W maju 2004 r. Polska wstąpiła do Unii Europejskiej, uzyskując szansę zrównania się z innymi regionami UE oraz aktywne włączenia się w budowanie konkurencyjnej gospodarki europejskiej. W latach 2004-2006 nasze państwo realizowało Narodowy Plan Rozwoju. Na ten cel Polska otrzymała około 14 mld euro, z czego środki skierowane bezpośrednio do regionów w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego (ZPORR) wyniosły około 2,76 mld euro, w tym dla województwa łódzkiego około 157 mln euro. W ramach ZPORR można było ubiegać się o środki przeznaczone na wzmocnienie rozwoju zasobów ludzkich w regionach, rozbudowę i modernizację infrastruktury służącej wzmocnieniu konkurencyjności regionalnej oraz rozwój lokalny.

Na realizację przedsięwzięć w latach 2007-2013 Polska w ramach polityki spójności otrzymała środki w wysokości

Województwo łódzkie jest w ścisłej czołówce absorpcji pieniędzy unijnych.

około 67 mld euro. Bezpośrednio do regionów skierowano: 17,3 mld euro w ramach 16 regionalnych programów operacyjnych, 7,6 mld euro części regionalnej Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki oraz 2,3 mld euro na działania Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich. Łącznie województwo łódzkie w ramach wyżej wspomnianych programów otrzymało kwotę około 1,7 mld euro. Pieniądze te przeznaczaliśmy na budowę i modernizację dróg, sieci wodno-kanalizacyjnych, remonty zaniedbanych kwartałów miast, rozwój systemów transportu publicznego, tworzenie warunków sprzyjających rozwojowi lokalnej gospodarki. Dzięki środkom europejskim rozwinął się sektor MŚP. Firmy inwestowały w nowe technologie, korzystały z możliwości udziału w targach i misjach gospodarczych. Istotne znaczenie dla naszego regionu miały także inwestycje we wzrost kwalifikacji i kompetencji pracowników oraz tworzenie sprzyjających warunków do samozatrudnienia. Umiejętne wykorzystanie funduszy unijnych doprowadziło do dynamicznych zmian w województwie łódzkim. Są one widoczne m.in. poprzez zmianę wizerunku regionu jako bardziej przyjaznego dla mieszkańców, nowoczesnego i dynamicznie się rozwijającego.

Obecnie niezbędne jest całkiem nowe spojrzenie na region, na podstawy jego konkurencyjności i atrakcyjności, określające wizję i główne cele rozwoju, a także odpowiadające na oczekiwania i aspiracje wszystkich mieszkańców województwa



Nowe Centrum Łodzi



Łódzka Kolej Aglomeracyjna



Modernizacja fabryki Miraflo z funduszy unijnych

łódzkiego. Na lata 2014-2020 Polska wynegocjowała 82,5 mld euro, a województwo łódzkie dysponuje kwotą 2,26 mld euro – czwartą co do wielkości w kraju. W ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020 planuje się przede wszystkim wsparcie w dziedzinach: transportu, innowacyjności, konkurencyjności przedsiębiorstw, gospodarki niskoemisyjnej, rewitalizacji i kultury, ochrony środowiska, usług dla społeczeństwa, zatrudnienia i włączenia społecznego oraz edukacji.



Sejmik debatował o suszy

Temat suszy zdominował obrady sejmiku. Susza szczególnie dała się we znaki rolnikom z 18 powiatów naszego województwa. Radni po długiej dyskusji przyjęli jednogłośnie specjalne stanowisko, które zaadresowali do rządu.



Podkreślają w nim bardzo trudną sytuację, w jakiej znaleźli się rolnicy z naszego regionu, a także wymieniają działania, podejmowane przez samorząd województwa w celu ograniczenia skutków długotrwałej suszy. Dotyczą one m.in. udzielenia w szerokim pojęciu pomocy finansowej samorządom, które umorzyły rolnikom należności z tytułu podatku gruntowego, dalszej budowy zbiorników małej retencji, opracowania programów odtwarzania terenów mokradlowych, zwiększenia dofinansowania spółek wodnych, a także podjęcia odpowiednich kroków, zmierzających do uzy-

skania znacznego wsparcia finansowego z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi na realizację powyższych działań. Na koniec radni stwierdzają, że „z uwagi na wciąż pogarszającą się sytuację w rolnictwie, związaną z trwającą suszą, w ocenie Sejmiku Województwa Łódzkiego konieczne jest powtórne rozpatrzenie przez rząd wprowadzenia stanu klęski żywiołowej”.

Kolejne stanowisko dotyczy „Transformacji województwa łódzkiego w bioregion RP”. Radni podkreślają w nim wzrastającą rolę biogospodarki w rozwoju naszego regionu i popierają „ideę dążenia do usta-

nowienia województwa łódzkiego jako bioregionu, który przyjmuje biogospodarkę jako horyzontalną sferę aktywności gospodarczej, który będzie konsekwentnie wspierał rozwój biogospodarki, a w szczególności nowoczesnego bioprzemysłu, bazującego na zasobach biologicznych”. W związku z tym radni zwracają się „do rządu RP o wsparcie prac nad wdrożeniem idei biogospodarki w województwie łódzkim i na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej”.

Sejmik podjął także decyzję o przekazaniu dodatkowo pół miliona złotych na renowację obiektów zabytkowych. Dotację



Na pomoc rolnikom

Informacja o skutkach suszy w województwie łódzkim była głównym tematem posiedzenia członków Komisji Rolnictwa i Ochrony Środowiska sejmiku.

otrzyma 13 wnioskodawców. Najwięcej (60 tys. zł) zostanie przeznaczone na remont elewacji XIX-wiecznego domu w Zgierzu. Niewiele mniejszą kwotą radni wsparli remont wnętrza kościoła w Górze w gminie Warta oraz renowację wieży i dachu zabytkowej siedziby OSP w Sieradzu. Sejmik dofinansował także renowację monumentalnego kościoła Zesłania Ducha Świętego w Łodzi. Dofinansowano także zabytki: kościół św. Marii Magdaleny w Leźnicy Małej, kościół św. Kazimierza Królewicza w Osjakowie, parafię św. Floriana w Uniejowie, kościół św. Józefa w Stróży, parafię św. Jakuba Apostoła w Piotrkowie, parafię św. Michała Archanioła w Niemysławie, parafię św. Małgorzaty w Janisławicach, kościół pw. Wniebowzięcia NMP i św. Jakuba Apostoła w Szadku, Miejsko-Powiatową Bibliotekę Publiczną w Zgierzu oraz parafię św. Jądwigi Śląskiej w Kodrębie, gdzie renowacji wymaga drewniany krucyfiks z XVI w.

Radni przyznali także kolejne odznaki honorowe „Za Zasługi dla Województwa Łódzkiego”. Otrzymują je wkrótce: Akademia Sztuk Pięknych w Łodzi, Uniwersytet Łódzki, Politechnika Łódzka, Stowarzyszenie Managerów Opieki Zdrowotnej, Regionalny Związek Pracodawców Prywatnych Ziemi Łódzkiej oraz Łódzka Izba Przemysłowo-Handlowa. Odznaczenia zostaną wręczone 29 września podczas uroczystej sesji w Teatrze Wielkim w Łodzi.

Rafał Jaśkowski



W posiedzeniu wzięli udział zaproszeni goście: przedstawiciele Departamentu Rolnictwa UMWŁ, Łódzkiego Urzędu Wojewódzkiego, Wojewódzkiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Łodzi i Łódzkiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Bratoszewicach. Aktualną sytuację przedstawiła członkom komisji Elżbieta Kusideł, kierownik w Wydziale Infrastruktury ŁUW w Łodzi. Wynika z niej, że szacunkowa liczba poszkodowanych gospodarstw wzrosła do 13,5 tys., a obszar objęty stratami wyniósł ponad 72 tys. hektarów. Kierownik Kusideł mówiła także o formach pomocy ministerstwa rolnictwa. Z komunikatu ministerstwa wynika, że na ten cel zostało przeznaczone 488 mln zł, w tym 450 mln na bezpośrednią pomoc do każdego hektara. Natomiast 17 mln zł będzie przeznaczone dodatkowo na dopłaty do materiału siewnego.

Andrzej Górczyński, przewodniczący komisji, zwrócił uwagę, że rolnicy nie mają wystarczających informacji, jakie uprawy zostały zakwalifikowane do pomocy. Niektórzy wliczali jedynie zboża,

a pojawiła się informacja, że pomoc obejmie też uprawy kukurydzy i ziemniaków. Jego zdaniem, rolnicy powinni zgłaszać straty we wszystkich uprawach, a z czasem dowiedzą się, które zakwalifikowane zostaną do pomocy. Radny Włodzimierz Fisiak poruszył też problem, związany z uprawami, które zostały już przez rolników zebrane. Komisje nie są bowiem w stanie oszacować po fakcie, czy straty rolnika przekroczyły 30 proc. i czy kwalifikuje się on do pomocy.

Zdaniem przewodniczącego sejmiku Marka Mazura, komisja powinna zająć się sprawą kompleksowo, przede wszystkim działaniami prewencyjnymi na kolejne lata. Sytuacja pogodowa jest taka, że jednego roku mamy powódź, innego występuje długotrwała susza. Kompleksowe działania na rzecz zapobiegania skutkom takich zjawisk pogodowych zawiera właśnie wypracowane przez Komisję Rolnictwa wspomniane stanowisko. Radni po dyskusji zaopiniowali je pozytywnie i przedstawili sejmikowi.

Rafał Jaśkowski

Radni sejmiku województwa łódzkiego pięciu kadencji



Sylwia Adamczewska
Kadencja III i IV



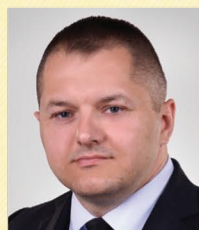
Piotr Adamczyk
Kadencja V



Andrzej Adamowicz
Kadencja I



Anna Adamska
Kadencja I i II



Rafał Ambrozik
Kadencja V



Paweł Andrzejewski
Kadencja II



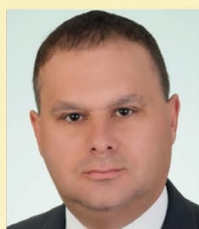
Zbigniew Antoszewski
Kadencja I



Artur Bagiński
Kadencja II, III, IV i V



Andrzej Barański
Kadencja IV



Robert Baryła
Kadencja V



Jadwiga Beda
Kadencja II



Paweł Bejda
Kadencja V



Jarosław Berger
Kadencja II



Jacek Białczak
Kadencja I



Ewa Biskupska
Kadencja I



Dorota Biskupska-Neidowska
Kadencja I i II



Przemysław Błaszczyk
Kadencja III



Stanisław Boczek
Kadencja II



Ryszard Bonisławski
Kadencja I i IV



Piotr Bors
Kadencja V



Marcin Bugajski
Kadencja IV i V



Arkadiusz Ciach
Kadencja I



Marek Cieślak
Kadencja I i III



Andrzej Charzewski
Kadencja I



Andrzej Chowis
Kadencja III, IV i V



Krzysztof Ciebiada
Kadencja V



Jan Darnowski
Kadencja II



Tadeusz Dąbrowski
Kadencja I



Grażyna Dembska
Kadencja II



Jacek Dębski
Kadencja I



Maria Dmochowska
Kadencja I



Wiesław Dobkowski
Kadencja III



Krzysztof Dudek
Kadencja III



Artur Dunin
Kadencja III



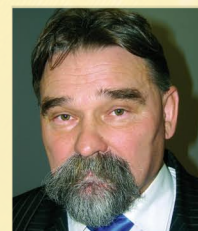
Kazimierz Filipiak
Kadencja I



Włodzimierz Fisiak
Kadencja II, III, IV i V



Radosław Gajda
Kadencja IV



Tadeusz Gajda
Kadencja I i III



Arkadiusz Gajewski
Kadencja V



Wiesław Garstka
Kadencja II i IV



Edward Gnat
Kadencja I, II i III



Świętosław Gołek
Kadencja IV



Wiesław Gołębiowski
Kadencja I



Andrzej Górczyński
Kadencja IV i V



Maciej Górski
Kadencja II



Anna Grabek
Kadencja IV



Krystyna Grabicka
Kadencja III



Piotr Grabowski
Kadencja III, IV i V



Waldemar Grażka
Kadencja I



Marek Gryniewicz
Kadencja III



Agata Grzeszczyk
Kadencja IV



Elżbieta Hibner
Kadencja III



Włodzimierz Janik
Kadencja II



Zdzisława Janowska
Kadencja III



Jerzy Jarecki
Kadencja I



Jakub Jędrzejczak
Kadencja IV



Jerzy Jędrzejewski
Kadencja I



Dariusz Joński
Kadencja IV



Michał Kaczmarek
Kadencja I i III



Danuta Kałuzińska
Kadencja IV



Jan Kałuzny
Kadencja III



Anna Kamińska
Kadencja III i IV



Michał Kasiński
Kadencja I i II



Andrzej Kern
Kadencja I



Monika Kilar-Błaszczyk
Kadencja IV



Dariusz Klimczak
Kadencja IV i V



Zygmunt Kocimowski
Kadencja III



Piotr Kociołek
Kadencja III



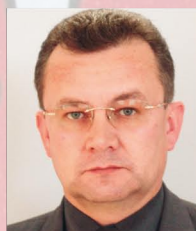
Leszek Konieczny
Kadencja II



Joanna Kopcińska
Kadencja V



Iwona Koperska
Kadencja IV i V



Wiesław Kosonóg
Kadencja II



Marian Kot
Kadencja II



Marek Kowalik
Kadencja I



Jerzy Feliks Kowalski
Kadencja I



Ewa Kralkowska
Kadencja IV



Aneta Krawczyk
Kadencja II



Cezary Krawczyk
Kadencja IV



Krzysztof Krawczyk
Kadencja I



Waldemar Krenc
Kadencja I



Michał Król
Kadencja II



Marek Krysiak
Kadencja I



Michał Krzak
Kadencja I



Krzysztof Kubasiewicz
Kadencja I



Renata Kubik
Kadencja I



Mirosław Kukliński
Kadencja I



Włodzimierz Kula
Kadencja III, IV i V



Tomasz Kupis
Kadencja III



Krzysztof Kurzawa
Kadencja I



Janina Kuś
Kadencja I



Paweł Kwaśniak
Kadencja III



Krzysztof Kwiatkowski
Kadencja III



Jerzy Leszczyński
Kadencja I



Grzegorz Lorek
Kadencja II



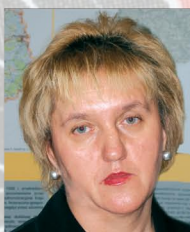
Marian Łabędzki
Kadencja I



Zbigniew Łuczak
Kadencja II



Cezary Łyżwiński
Kadencja III



Wiesława Maciejewska
Kadencja II



Krzysztof Makowski
Kadencja III



Kazimierz Maruszewski
Kadencja II



Waldemar Matuszewicz
Kadencja I



Alfred Matuszewski
Kadencja I



Marcin Mastalerek
Kadencja IV



Marek Mazur
Kadencja III, IV i V



Mariusz Mazurek
Kadencja II



Grzegorz Michalak
Kadencja III



Tadeusz Mielczarek
Kadencja I



Sławomir Miłek
Kadencja III



Jolanta Mitka
Kadencja II



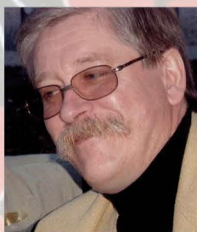
Anna Mizgalska-Dąbrowska
Kadencja III



Elżbieta Nawrocka
Kadencja III, IV i V



Małgorzata Niemczyk
Kadencja IV



Janusz Niewiadomski
Kadencja I



Irena Nowacka
Kadencja I, III i IV



Jacek Nowacki
Kadencja I



Stanisław Olas
Kadencja I, II i III



Bogusław Olejniczak
Kadencja II



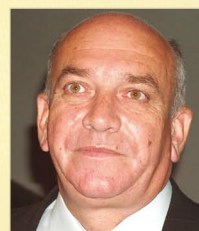
Cezary Olejniczak
Kadencja IV



Jerzy Olejniczak
Kadencja I i III



Mirosław Olejniczak
Kadencja I



Andrzej Olszewski
Kadencja I i II



Wiktor Olszewski
Kadencja III



Bogdan Osiński
Kadencja I



Krystyna Ozga
Kadencja I



Beata Ozga-Flejszer
Kadencja V



Andrzej Pęczak
Kadencja I



Jerzy Pieniążek
Kadencja I



Tomasz Piotrowski
Kadencja V



Jacek Popecki
Kadencja II i III



Paweł Pruszyński
Kadencja I



Waldemar Przyrowski
Kadencja III



Marek Pyka
Kadencja I



Anna Rabięga
Kadencja IV i V



Stefania Radzikowska
Kadencja I



Ilona Rafalska
Kadencja IV i V



Marek Ratuszniak
Kadencja II



Andrzej Rek
Kadencja I



Halina Rosiak
Kadencja IV i V



Tadeusz Rozpara
Kadencja I



Jan Rożenek
Kadencja III



Mariusz Rusiecki
Kadencja V



Jarosław Rutkowski
Kadencja II



Dorota Ryl
Kadencja IV i V



Jan Sachrajda
Kadencja I



Agata Sadowska
Kadencja III



Janina Skibicka
Kadencja I



Joanna Skrzydlewska
Kadencja V



Marek Skrzypiński
Kadencja I



Błażej Spychalski
Kadencja V



Jerzy Stasiak
Kadencja III



Wiesław Stasiak
Kadencja I, II, IV i V



Witold Stępień
Kadencja IV i V



Grzegorz Stępieński
Kadencja I



Anna Strzechowska
Kadencja I i II



Henryk Szafranowski
Kadencja I



Anna Szolc-Kowalska
Kadencja I



Jolanta Szymańska
Kadencja IV



Waldemar Śliwkiewicz
Kadencja I



Mieczysław Teodorczyk
Kadencja I, II, III i IV



Marek Trzcіński
Kadencja III



Andrzej Urbaniak
Kadencja II



Janusz Urbaniak
Kadencja I



Wojciech Walczak
Kadencja III



Franciszek Widera
Kadencja III



Stanisław Wiszniewski
Kadencja II



Stanisław Witaszczyk
Kadencja II i V



Witold Witczak
Kadencja III, IV i V



Grzegorz Wojciechowski
Kadencja III



Marek Włoka
Kadencja IV



Jan Wojtera
Kadencja III



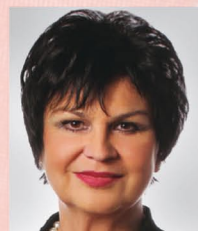
Marek Wojtera
Kadencja II



Jacek Zacharewicz
Kadencja III



**Wojciech
Szczesny Zarzycki**
Kadencja I i III



Bożena Ziemniewicz
Kadencja IV i V



Joanna Zięba-Gzick
Kadencja V

Łódzkie na sportowo

Kilkadziesiąt sal gimnastycznych, nowoczesne hale sportowe, basen termalny, kryte pływalnie, kilkanaście nowych boisk, kilka ogólnodostępnych kompleksów sportowych, wyremontowane stadiony i prawie 180 orlików – to tylko część infrastruktury sportowej, jaka powstała w ostatnich latach w województwie łódzkim.

Wdrażając projekty przeznaczone dla sportu wyczynowego i sportu powszechnego, samorząd województwa łódzkiego kształtuje wizerunek regionu przyjaznego aktywności fizycznej. Podstawą działania w dziedzinie sportu i rekreacji jest ścisła współpraca z organizacjami pozarządowymi, które na zadania sportowe otrzymują każdego roku z budżetu województwa łódzkiego ponad 5 mln zł. Z pieniędzy tych dofinansowanych jest wiele projektów, m.in.: program szkolenia i współzawodnictwa młodzieży uzdolnionej sportowo, sport szkolny, sport na terenach wiejskich, sport akademicki, Orlikowa Liga Mistrzów Województwa Łódzkiego, która rozgrywana jest w grach zespołowych, sportach indywidualnych oraz w grach i zabawach ruchowych.

Nowym przedsięwzięciem województwa łódzkiego jest projekt „Łódzkie promuje bieganie”, mający na celu organizację cyklu biegów ulicznych i przełajowych, organizowanych na wyznaczonych trasach biegowych. W 2014 roku w naszym regionie powstało 16 ścieżek biegowych o różnej długości na terenach atrakcyjnych pod względem turystycznym (lasy, parki krajobrazowe). Aktywnie współpracujemy z Ministerstwem Sportu i Turystyki, realizując wspólnie z organizacjami pozarządowymi nowe programy ministerialne: „Mały mistrz”, „Umiem pływać” i „Multisport”, aktywizujące ruchowo dzieci ze szkół podstawowych naszego regionu, podnoszące ich sprawność fizyczną i kształtujące odpowiednie postawy oraz nawyki ruchowe.

Województwo łódzkie nagradza również najzdolniejszych sportowców oraz trenerów, wypłacając im nagrody pieniężne; jest to zadanie wspierające głównie młodych wyczynowców. Program nagród jest

realizowany od 2008 r., od początku samorząd województwa przeznaczył na ten cel ponad 10 mln zł. W 2015 r. nagrodzono już 403 trenerów i 131 zawodników, rozdysponowując 800 tys. zł.

Działania samorządu regionu skierowane są także na rozwój infrastruktury sportowo-rekreacyjnej. Konsekwentnie wspieramy budowę nowych obiektów sportowych i remonty już istniejących. Od 1999 roku realizowany jest program rozwoju bazy sportowej województwa łódzkiego, finansowany ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej. W ramach tego programu Ministerstwo Sportu i Turystyki co roku określa dla województwa łódzkiego limit środków, przeznaczonych na realizację zadań inwestycyjnych. W ostatnich 10 latach oddano do użytku 172 obiekty sportowe. Łączna kwota dofinansowania tych inwestycji ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej wyniosła 67,5 mln zł. W tym czasie w województwie łódzkim wybudowano między innymi: 89 pełnowymiarowych sal gimnastycznych, 44 hale sportowe, basen termalny, 4 kryte pływalnie, 16 boisk, 5 ogólnodostępnych kompleksów sportowych, wyremontowano 6 stadionów. W całym regionie powstało też 179 tzw. orlików, wybudowanych w ramach programu „Moje boisko orlik 2012”. Na budowę orlików samorząd województwa łódzkiego przekazał blisko 60 milionów zł. Dodatkowo 8 samo-



ządów zdecydowało się na realizację „białych orlików”. Mieszkańcy województwa łódzkiego mają więc do dyspozycji nowoczesną bazę sportową niemal w każdej gminie. Również w tej dziedzinie życia dokonał się prawdziwy skok cywilizacyjny.

Katarzyna Cyniak
Rafał Jaśkowski



W imię pamięci | Rocznicą września

Jesteśmy strażnikami pamięci! – powiedział marszałek województwa łódzkiego Witold Stępień podczas oficjalnej uroczystości na Stacji Radegast, poświęconej 71. rocznicy likwidacji Litzmannstadt Getto. – Strażnikami pamięci o tych, którzy przez wieki współtworzyli łódzką społeczność.

Po oficjalnych przemówieniach wręczono Josefowi Buchmanowi, jednemu z ocalałych z łódzkiego getta, odznakę „Zasłużony dla miasta Łodzi”, przyznaną przez Radę Miasta Łodzi. Następnie złożono wieńce i wiązanek oraz zapalono znicze. Wystąpił chór dziecięcy Teatru Wielkiego w Łodzi.

Spotkanie na Stacji Radegast poprzedziły uroczystości religijne na cmentarzu żydowskim. Po modlitwach pod pomnikiem zapalono znicze, kierując się w marszu pamięci z cmentarza żydowskiego na Stację Radegast. Po południu zaplanowano „Shalom w Parku Ocalałych”: koncert pieśni z getta i utworów, prezentujących cztery łódzkie kultury: polską, żydowską, niemiecką i rosyjską. Zaprezentowano także teksty poetyckie dzieci z łódzkiego getta oraz film „Z głębokości wołam...” w reżyserii Wojciecha Gierłowskiego.



Pierwszym zbombardowanym miastem w dniu wybuchu II wojny światowej był Wieluń. Na uroczystości rocznicowe przybyli dwaj wicepremierzy: minister obrony narodowej Tomasz Siemoniak i minister gospodarki Janusz Piechociński, a także marszałek województwa łódzkiego Witold Stępień. Marszałek uczestniczył też w obchodach rocznicowych w Pabianicach.

Rocznicę tamtego wydarzenia uczczono tradycyjnie o godzinie o 4.40, kiedy to niemieckie samoloty zrzuciły bomby na miasto. Miejscem uroczystości był plac

przed II Liceum Ogólnokształcącym, gdzie przed wojną mieścił się szpital Wszystkich Świętych. W nalocie zginęły 32 osoby – pacjenci i personel szpitala. Uważa się, że były to pierwsze w Polsce ofiary II wojny światowej.

W czasie uroczystości Tomasz Siemoniak odpalił także „znicze pokoju i pojednania”, który zabrali członkowie sztafety do Ostrzeszowa, aby upamiętnić zamordowanych mieszkańców powiatu ostrzeszowskiego.

Tego dnia marszałek Witold Stępień wziął również udział w obchodach upamiętniających tragedię września 1939 w Pabianicach. Na cmentarzu komunalnym pod pomnikami bohaterów poległych w obronie Ojczyzny w 1939 r. oraz żołnierzy Armii Krajowej złożone zostały wieńce i zapalone znicze. Marszałek oraz prezydent miasta Grzegorz Mackiewicz i starosta pabianicki Krzysztof Habura wręczyli kwiaty żołnierzom – uczestnikom kampanii wrześniowej.

Łódzkie nabiera prędkości

W Instytucie Europejskim w Łodzi odbyła się konferencja, podsumowująca projekt „Łódzkie nabiera prędkości”. Biorący udział w konferencji samorządowcy razem z marszałkiem województwa Witoldem Stępieniem podpisali porozumienie w sprawie współpracy z Biurem Województwa Łódzkiego w Brukseli, zakładające m.in. promocję miast, gmin i powiatów w stolicy Unii Europejskiej.

Program „Łódzkie nabiera prędkości” był realizowany przez ostatnie dwa lata. Jego celem było kreowanie i zwiększenie rozpoznawalności marki „Łódzkie” w stolicy UE oraz wzmacnianie możliwości rozwoju województwa. W ramach akcji zorganizowanych zostało m.in. 7 ekspozycji, prezentujących potencjał społeczno-gospodarczy regionu. W wernisażach brali udział przedsiębiorcy, politycy i pracownicy brukselskich instytucji.

Gigant w Strykowie



W Strykowie powstało nowe centrum przeładunkowe. To największa inwestycja UPS w Polsce, amerykańskiego giganta, którego roczny globalny przychód w 2014 roku wyniósł 58,2 mld dolarów. Firma dostarczyła 4,6 mld paczek i dokumentów (18 mln dziennie). Na całym świecie UPS zatrudnia 435 tys. pracowników.

– Usytuowanie Polski w centrum Europy, blisko 38 mln ludności oraz polityka polskiego rządu tworzą szansę dla wielu globalnych firm – powiedziała podczas otwarcia prezes UPS na Europę Cindy

Miller. – UPS będzie łączył polską gospodarkę z rynkami wschodzącymi również dzięki połączeniu kolejowemu Łodzi z chińskim Chengdu oraz lotniczemu Warszawy z Kolonią i Hongkongiem.

– Otwarcie nowego centrum UPS w Strykowie dowodzi, jaki potencjał daje skrzyżowanie autostrad A1 i A2. Inwestycja za blisko 22 mln zł i miejsce pracy 300 osób to dodatkowe fundusze dla Strykowa. Teraz czas na innych. Droga ekspresowa S8 otwiera podobne szanse – powiedział marszałek Witold Stępień.

Wojewódzkie święto plonów

31 sierpnia w skansenie w Maurzycach odbyły się dożynki wojewódzkie. Gospodarzami wydarzenia byli marszałek województwa łódzkiego Witold Stępień i starosta łowicki Krzysztof Figat.

Korowód dożynkowy został uformowany w pobliżu drewnianego kościoła na terenie skansenu. Żeńcy, druhnny, starostowie dożynek i zaproszeni goście przeszli między XIX-wiecznymi chatami pod scenę. Tutaj odprawiona została msza święta, celebrowana przez biskupa seniora Alojzego Orszulika. W homilii przypomniał on historię księstwa łowickiego, nawołując zebranych do kultywowania księżackiej dumy i tradycji.

Po mszy odbyły się obrzędy dożynkowe. Starostowie dożynek przekazali marszałkowi chleb wypieczony z tegorocznego zboża, który gospodarz regionu podzielił. Panie z kół gospodyń wiejskich przekazały gospodarzom i gościom specjalnym wieńce dożynkowe, upieczone ze zbóż z wykorzystaniem owoców i kwiatów.

Marszałek Witold Stępień w towarzystwie członka zarządu województwa Pawła Bejdy odwiedził stoiska w alejkach maurzyckiego skansenu. Były na nich wyroby rękodzieła ludowego i mnóstwo dań regionalnych.

W tym czasie na scenie odbywał się pokaz mody inspirowanej kulturą łowicką, przygotowany przez projektantkę Militeę Nikonorov.



Warto inwestować w województwie łódzkim

Departament Przedsiębiorczości, działający przy Urzędzie Marszałkowskim Województwa Łódzkiego, był organizatorem Forum Inwestorów i Eksporterów. Wydarzenie skierowane było do firm, które prowadzą handel zagraniczny, bądź planują rozpocząć taką działalność, oraz do samorządów chcących przyciągnąć inwestorów na swój teren. Udział wzięło ponad 350 gości.

O tym, że w Łodzi warto inwestować mówili na konferencji prasowej w towarzystwie marszałka Witolda Stępnia i ambasadora Austrii w Polsce Thomasa Buchsbauma fachowcy od rynku nieruchomości: prezes firmy Warimpex Franz Jurkowitsch oraz Krzysztof Apostolidis, łódzki przedsiębiorca, stojący na czele konsorcjum,



które wybudowało nową łódzką galerię handlową Sukcesja.

Jurkowitsch, do którego firmy należy hotel Andel's, a który pracuje w sektorze rozwoju nieruchomości i inwestycji na Węgrzech, w Czechach, Niemczech, Francji i Rosji, zapowiedział w Łodzi ko-

lejną inwestycję. Przy zbiegu ulic Ogrodowej i Zachodniej, w miejscu wyburzonej starej kamienicy, ma postawić biurowiec z pomieszczeniami handlowymi. Zapowiada, że będzie się on wpisywał architektonicznie w klimat Manufaktury i hotelu Andel's.



Jesień pełna muzyki
Aleksandrów Łódzki

2 X-6 XI

Jesień pełna muzyki to cykl koncertów, na które zaprasza *Partnerstwo na rzecz Aleksandrowa Łódzkiego* oraz Biblioteka Publiczna im. Jana Machulskiego w Aleksandrowie Łódzkim. W ramach wydarzeń wystąpi m.in. wirtuoz skrzypiec Izabella Żebrowska, która zaprezentuje muzykę z różnych stron świata na koncercie *Eksplozja dźwięku* (23 X, g. 18.30, sala OSP). Na wielbicieli twórczości J.S. Bacha czekał będzie niezwykle koncert *Flirtując z Bachem*, podczas którego usłyszymy utwory kompozytora w jazzowych aranżacjach Leny Ledoff, Adama Rymarza, Bartosza Stępnia i Przemysława Kuczyńskiego (6 XI, g. 18.30, MDK). Rosyjską piosenkę poetką przypomną Lech Dyblik i Leszek Kołodziejcki (2 X, g. 18.30, sala Klimaty), a na trąbce improwizację jazzową zagra Paweł Samokhin (16 X, g. 18.30, sala Klimaty). Wstęp: 10 zł.

Zapomniani
mieszkańcy
Skierniewic
Skierniewice

29 IX-3 X

Projekt *Skierniewicer* narodził się przy okazji 555-lecia nadania Skierniewicom praw miejskich i poświęcony jest zapomnianym mieszkańcom, którzy przez wieki współtworzyli historię tego miejsca. Mowa o społeczności żydowskiej – „Skierniewicerach”, jak sami siebie nazwali. W programie tegorocznej edycji: projekcja filmu *Niekochana* (29 IX, g. 21, Kinoteatr Polonez), wykład Łukasza Saptury (1 X, g. 17, Izba Historii Skierniewic), wystawa pamiątek z łódzkiego getta (1 X, g. 18.30, Regionalna Akademia Twórczej Przedsiębiorczości), koncert *Nowa muzyka żydowska* (2 X, godz. 17), wystawa *Fotosynteza III* (2 X, g. 18.30, Izba Historii Skierniewic), projekcja filmu *Noc Wąlpurgii* i spotkanie z reżyserem Marcinem Bortkiewiczem (2 X, g. 19.30, Kinoteatr Polonez), wystawa fotograficzna Adama Piwowarona *Mury z pamięcią zatartą* (3 X, g. 18, MOK) i spektakl *Josela Rakowera rozmowa z Bogiem* (3 X, g. 19.30, MOK).

Komunikacja w ruchu
Radomsko

3-4 X

Na początku października 38. Łódzkie Spotkania Teatralne zawitają do Radomska. Miłośnicy teatru obejrzą w Miejskim Domu Kultury 2 spektakle: *Brzydala* w wykonaniu Teatru Chorea (3 X, g. 19) oraz *Plastic Fantastic* młodego składu Connecting Arts Theatre (4 X, g. 18). Pierwszy spektakl nie jest akademickim dyskursem na temat „brzydoty” ani nie ma ambicji jej definiowania. Jest on wynikiem obserwacji skażenia, zbrukania, kontaminacji piękna i brzydoty w życiu codziennym. Drugi natomiast oparty jest na współczesnych wątpliwościach oraz nieustannym dążeniu do „perfekcji” w realnym świecie zwyczajnych-niezwykłych kobiet. Inspiracją do powstania choreografii był kult ciała oraz hermetycznie zamknięty świat kobiet. Wstęp: wejściówki.

Miasto dwóch herbów
Zduńska Wola

10 X

Październik to czas obchodów 190-lecia nadania praw miejskich Zduńskiej Woli. Z tej okazji Muzeum Historii Miasta Zduńska Wola przygotowało szereg wydarzeń. 10 października o godz. 11.00 odwiedzający będą mogli spróbować

swoich sił w grze planszowej o historii miasta pod hasłem *Miasto dwóch herbów*, a o godz. 12.00 odbędzie się otwarcie dwóch wystaw: poświęconej założycielowi Zduńskiej Woli *Złotnicki – szlachcic oświecony* i Maksymilianowi Marii Kolbemu. O godz. 14.00 zainaugurowana zostanie plenerowa wystawa *Kolory Miasta* prezentowana w formie oznaczeń najważniejszych historycznie budynków w Zduńskiej Woli (początek: ul. Łaska 43). A wieczorem, o godz. 20.00, odbędzie się koncert wieńczący realizację projektu historyczno-muzycznego *Genius loci* (ul. Łaska 12, sala na piętrze dawnej siedziby MDK).

Splot dźwięków,
brzmień i znaczeń
Łowicz

10 X

W ramach projektu Łowickiego Ośrodka Kultury Czterdzieści 10 października o godz. 19.00 swój debiutancki krążek *Splot* zaprezentuje zespół Leski. To pseudonim artystyczny Pawła Leszkiego, nowego singer-songwritera na polskiej scenie alternatywnej. Jego muzyka porównywana jest z twórczością Bena Howarda, Angusa & Julii Stone, Finka czy Jose Gonzaleza. Szerszej publiczności dał się poznać w kwietniu 2014 roku, kiedy samodzielnie wydał epkę *Zaczyn*. Mantrowe melodie, magnetyczny wokół – tak w kilku słowach można opisać twórczość Leskiego.

W okupowanej Łęczycy
Łęczycza

16 X

Z okazji 70. rocznicy zakończenia II wojny światowej Muzeum w Łęczycy 16 października organizuje grę terenową w oparciu o publikacje, wspomnienia uczestników wydarzeń, artykuły z wojennej i powojennej prasy lokalnej, a także materiały archiwalne oraz muzealia znajdujące się w zbiorach łęczyckiego muzeum. W trakcie gry przewidziano dla uczniów konkurencje o charakterze militarnym lub ilustrujące trudny życia w okupowanym mieście. Uczestnicy rozwiązywać będą zaszyfrowywane hasła, zagadki logiczne i językowe oraz poszukiwać miejsc ważnych dla historii, upamiętnionych na fotografiach archiwalnych. Wydarzenie odbędzie się w ramach projektu pn. *W okupowanej Łęczycy – gra terenowa z okazji 70. rocznicy zakończenia II wojny światowej*, dofinansowanego ze środków Muzeum Historii Polski w ramach programu *Patriotyzm Jutra*.

Mixer wrócił na Piotrkowską

Tradycyjnie w pierwszy weekend września odbył się Mixer Regionalny, czyli święto województwa łódzkiego w stolicy regionu.

Na ulicy Piotrkowskiej, na odcinku od pl. Wolności do ul. 6 Sierpnia, blisko 100 wystawców zaprezentowało swój dorobek kulturalny, przedstawiło ofertę turystyczną i specjalja kulinarne. Atrakcją były koncerty prezentowane w ramach projektu Trawniki Kultury. Na scenach przy ulicy Piotrkowskiej 68 oraz w pasażu Schillera zagrali m.in.: Skubas, Domowe Melodie, Marek Dyjak, Organek, Kortez, Tymon Tymański i wielu innych. Przy skrzyżowaniu ulic Piotrkowskiej i Jaracza wystąpiły zespoły z regionu łódzkiego.

W parku Staromiejskim przygotowano gry, zabawy, warsztaty i animacje dla wszystkich. Były miniatury znanych imprez z Łódzkiego, warsztaty kreatywne i zabawy twórcze dla dzieci.

Członkinie kół gospodyń wiejskich wzięły udział w konkursie kulinarnym Folk Food Design. Według jurorów, najsmaczniejsza okazała się zupa chrzanowa z Woborza.

Impreza przyciągnęła tysiące łódzian i gości z innych miast. Rolę gospodarza pełnił Witold Stępień, marszałek województwa łódzkiego, w towarzystwie Joanny Skrzydlewskiej, członka zarządu województwa łódzkiego. Z tym co najlepsze przyjechali do Łodzi rolnicy, sadownicy, producenci warzyw, potraw regionalnych, wędlin, przetworów i wyrobów artystycznych. Prezentowały się zespoły ludowe, rękodzielniczy, gospodarstwa agroturystyczne, a także organizacje pozarządowe, lokalne grupy działania, stowarzyszenia, szkoły zawodowe oraz instytucje kultury z regionu.

Łódzki Dom Kultury zapraszał dzieci na warsztaty twórcze, gry planszowe i zabawy, Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Marszałka J. Piłsudskiego w Łodzi zachęcała do czytania książek, a Filharmonia Łódzka im. Artura Rubinsteina prezentowała model nowych barokowych organów. Centra kształcenia ustawicznego samorządu województwa łódzkiego, Zespół Szkół i Placówek Kwalifikacji Zawodowych w Zgierz i Szkoła Policealna Techniki Dentystycznej w Łodzi prezentowały nowe kierunki nauczania.



Perła samorządności

Aleksandrów Łódzki od blisko dekady przeżywa swój złoty okres. Świadczą o tym bardzo dobre wyniki finansowe, rozwój infrastruktury, liczne inwestycje, nagrody w ogólnopolskich rankingach oraz znaczący wzrost liczby mieszkańców.

Aleksandrów miał szczęście do pierwszych zarządców, którzy przyczynili się do jego rozkwitu u zarania dziejów, ma szczęście także i dziś. Obecny burmistrz Jacek Lipiński rządzi miastem nieprzerwanie czwartą kadencję. Swój mandat sprawuje na tyle skutecznie, że miasto uzyskało w tym roku tytuł „Perły Samorządu 25-lecia” w rankingu „Gazety Prawnej”. Miasto nie ma problemów demograficznych.

- Aleksandrów Łódzki od wielu lat konsekwentnie prowadzi politykę, która zmierza do budowania wizerunku gminy nowoczesnej i innowacyjnej. Ukoronowaniem wieloletnich działań jest trzykrotne uzyskanie tytułu „Najbardziej innowacyjnej gminy” w rankingu „Rzeczpospolitej”; ostatni tytuł pochodzi z tego roku. To skutek wielu inwestycji, wprowadzających gminę w nowoczesność. Nie ma drugiego takiego samorządu w kraju, który utrzymuje się na najwyższym poziomie - mówi burmistrz Aleksandra Łódzkiego Jacek Lipiński.

Jeszcze większe zaskoczenie związane jest z osiągnięciem przez gminę (również w rankingu „Rzeczpospolitej”) najwyższego historycznego drugiego miejsca w kategorii najlepszych samorządów miejskich i miejsko-wiejskich w Polsce.

Wszystkie najważniejsze inwestycje, jakie powstały w ostatnich 10 latach w Aleksandrowie, nie licząc wkładu międzynarodowych koncernów: ABB i Procter&Gamble, które zbudowały tutaj swoje potężne fabryki, są współfinansowane ze środków unijnych. Dzięki temu miasto zyskało zupełnie nowy wygląd, co widać zwłaszcza w centrum. Odkąd centrum Aleksandra wypiękniało, park w środku miasta stał się nie tylko jego ozdobą, ale też miejscem spacerów i popołudniowego wypoczynku.

- Realizacja inwestycji z wykorzystaniem zewnętrznych źródeł finansowania, w tym funduszy strukturalnych UE, ma zasadnicze znaczenie dla konkurencyjności miasta i gminy - uważa burmistrz Jacek Lipiński.

Gmina wykorzystuje również fundusze unijne na budowę dróg, kanalizacji, wodociągów i obiektów użyteczności publicznej, takich jak: obiekty sportowe, kulturalne, rekreacyjne, świetlice i place zabaw.

Do użytku zostały oddane kolektory słoneczne, zainstalowane na dachu Pływalni Miejskiej „Olimpijczyk”. Kolejny duży program, którego realizacja jest rozłożona na kilka lat, dotyczy termomodernizacji obiektów edukacyjno-kulturalnych.

Modernizacja Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Aleksandrowie Łódzkim to kolejny projekt, zawierający innowacyjne, nowoczesne rozwiązania. Wśród wielu działań i zastosowania nowoczesnych rozwiązań znalazły się te, które dotyczą budowy systemu solarnego, budowy oświetlenia hybrydowego i zamontowania dwóch infomatów na terenie modernizowanego obiektu.

Kolejny projekt to „Budowa zintegrowanego systemu e-usług publicznych województwa łódzkiego (Wrota Regionu Łódzkiego)”. Jego głównym celem jest budowa e-administracji oraz rozwój elektronicznych usług publicznych na terenie województwa łódzkiego, a także wzrost zakresu wykorzystania technik i technologii informatycznych w administracji samorządowej.

Inny projekt również dotyczy e-usług. Jest to wdrożenie e-usług dla ludności oraz kompleksowa informatyzacja SP ZOZ w Aleksandrowie Łódzkim.

Pomimo że Aleksandrów Łódzki nie jest miastem typowo turystycznym, także tu można znaleźć ciekawe miejsca. Jeśli chodzi o rekreację, gmina dysponuje pięknymi lasami, chętnie odwiedzanymi przez spacerowiczów, grzybiarzy i rowerzystów (ponad 40 km ścieżek rowerowych w mieście i gminie), zale-



wem w Zgniłym Błocie, gdzie dostępne są rowery wodne, niewielkie żagłówki i kajaki oraz wyjątkowym w skali Polski centralnej rezerwatem przyrody Torfowisko Rąbień. Odwiedzając Aleksandrów Łódzki, prawie na każdym kroku będziemy spotykać zabytkowe domy tkaczy. Są one rozrzucone po całym mieście. Ta stara zabudowa pamięta jeszcze czasy powstawania Aleksandra. Warto też wspomnieć, że w Aleksandrowie Łódzkim znajduje się dawny dwór (obecnie internat liceum) oraz grób znanego w całej Polsce przed II wojną światową cadyka Danziger.

- Choć nie będzie łatwo utrzymać wysoki poziom rozwoju, modernizacji i innowacyjności Aleksandra Łódzkiego - mówi burmistrz Jacek Lipiński - naszym celem jest utrzymanie bardzo wysokiego wskaźnika inwestycji samorządowych.

Krzysztof Karbowski
Fot. Dominik Bartkiewicz

Na skrzyżowaniu autostrad

Położenie gminy Stryków jest wyjątkowe w skali kraju, ponieważ leży ona na skrzyżowaniu dwóch najważniejszych autostrad środkowoeuropejskich. I doskonale to wykorzystuje.

Strategicznym pod względem gospodarczym atutem gminy Stryków jest jej położenie przy głównym węźle komunikacyjnym, skrzyżowaniu dwóch najważniejszych autostrad środkowoeuropejskich: A1 (Gdańsk - Wiedeń) i A2 (Berlin - Moskwa). Dzięki temu dynamika rozwoju gminy Stryków w ostatnich latach znacznie wzrosła. Wymiernym dowodem jest wzrost dochodów w budżecie gminy. Na przełomie dziesięciu lat budżet gminy wzrósł ponad 200 proc., z 19.918.000 w 2004 roku do 60.294.000 zł w roku 2014.

Gmina uczestniczyła w większości naborów, realizowanych z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, uzyskując dofinansowanie m.in. na wyposażenie świetlicy wiejskiej w Gozdowie i Lipce, rozbudowę świetlicy wiejskiej w Zelgoszczy, wyposażenie świetlicy w Smolicach oraz zagospodarowanie terenu wokół świetlicy, budowę sali gimnastycznej w Dobrej. Z programu POKL w tym roku oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych wyposażone zostaną w materiały edukacyjne.

Nie tylko środki z UE stanowiły ważny czynnik wsparcia inwestycji. Dzięki środkom z Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych wspólnie z powiatem zgierskim udało się przebudować kilkadziesiąt kilometrów dróg lokalnych. Dzięki środkom pozyskanym z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej powstała pracownia przyrodnicza w szkole podstawowej w Niesułkowie i ekopracownia w szkole podstawowej w Koźlu oraz wybudowano kanalizację sanitarną w Tymiance, Swędowie i Kiełminie.

Na rozwój gminy wpływają też inwestorzy, skuszeni doskonałym położeniem tych terenów. Dzięki temu powstają tak potrzebne w regionie łódzkim nowe miejsca pracy. Najświeższym inwestorem jest międzynarodowa firma kurierska UPS. Powstanie 200 miejsc pracy. Nowe centrum przeładunkowe UPS mieści się w wybudowanym od podstaw obiekcie o powierzchni prawie 13 tys. mkw. To

powierzchnia dwóch boisk piłkarskich. Również w tym roku dużą inwestycję w Strykowie uruchomiła firma farmaceutyczna Sandoz. Z kolei SEGRO Logistics Park Stryków (dawniej Tulipan Park Stryków, jedna z większych inwestycji logistycznych przy węźle A1/A2) jest już drugim co do wielkości centrum logistycznym w Polsce.

Gmina Stryków ma również dużo do zaoferowania tym, którzy chcą wypocząć w cennym przyrodniczo otoczeniu. Atrakcyjność turystyczna wynika z wyjątkowego położenia w granicach Parku Krajobrazowego Wzniesień Łódzkich i zróżnicowania przyrodniczego. W Strykowie znajduje się jeden z trzech najlepszych w Polsce i jedyny w województwie łódzkim tor motocrossowy, na którym co roku rozgrywana jest m.in. runda międzynarodowych motocrossowych mistrzostw Polski. Miłośnicy koni mogą natomiast skorzystać z ośrodków jeździeckich i zwiedzać gminę na końskim grzbiecie wzdłuż Łódzkiego Szlaku Konnego. Do aktywnego wypoczynku zachęcają wielofunkcyjne boiska sportowe i kompleks sportowo-rekreacyjny nad strykowskią zalewem, gdzie każdy znajdzie dla siebie coś interesującego. Na dzieci czekają 4 nowoczesne place zabaw, młodzież może wypróbować swoich sił w skateparku, a dorośli chętnie korzystają ze ścieżki pieszo-rowerowej, stolików do gry w szachy czy z urządzeń typu fitness. Pobyt uatrakcyjni również pływanie na sprzęcie, wypożyczonym w pobliskiej wypożyczalni.

Krzysztof Karbowski

■ Stryków od strony zalewu



Andrzej Jankowski
Burmistrz Strykowa



W kolejnych latach chcemy zwiększać tempo rozwoju gospodarczego gminy Stryków, a co za tym idzie, poprawiać warunki życia mieszkańców. Rozbudujemy system zbiorczej kanalizacji sanitarnej i przydomowych oczyszczalni ścieków, co rozwiązuje problem zanieczyszczenia rzek i wód gruntowych. W najbliższych latach zmiemy się z problemem braku mieszkań komunalnych poprzez budowę domów komunalnych. Ważnym wyzwaniem jest budowa nowego domu kultury, kompleksu sportowo-oświatowego z pełnowymiarową halą i boiskami oraz szkołą. Oczywiście, tempo realizacji planów uzależnione będzie od możliwości finansowych gminy.

■ Fabryka firmy farmaceutycznej Sandoz



■ Centrum przeładunkowe UPS



Potyczki z Temidą

Przygotował:
dr Robert Adamczewski

Rozwiązanie umowy z radnym

Rada gminy podjęła uchwałę o odmowie wyrażenia zgody na rozwiązanie stosunku pracy z radnym zatrudnionym w Zakładzie Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej. Wątpliwości rady wzbudziła procedura wypowiedzenia. Zakład przejął bowiem pracownika z innego zakładu gminnego od 1 stycznia 2014 r., a już 31 stycznia 2014 r. wręczono mu wypowiedzenie.

W ocenie rady, pracodawca nie dopełnił obowiązku wynikającego z art. 25 ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym i nie uzyskał uprzedniej zgody rady gminy na rozwiązanie stosunku pracy. Z wnioskiem wystąpił dopiero po doręczeniu wypowiedzenia i po uzyskaniu informacji o wniesieniu przez radnego pozwu do sądu pracy o uznanie wypowiedzenia za bezskuteczne.

W skardze do sądu administracyjnego pracodawca podnosił, iż przyczyną rozwiązania umowy nie były okoliczności związane z wykonywaniem przez radnego mandatu, a rada miała obowiązek podjęcia uchwały, wyrażającej zgodę na rozwiązanie stosunku pracy.

Zarówno WSA w Lublinie, jak i następnie Naczelny Sąd Administracyjny nie zgodził się z twierdzeniami skarżącego. Sądy przypomniały, że rozwiązanie stosunku pracy z radnym wymaga uprzedniej zgody rady gminy, wydanej przed dokonaniem wypowiedzenia. Ponadto, co podkreślał Naczelny Sąd Administracyjny, brzmienie spornego przepisu świadczy o woli ustawodawcy zapewnienia szczególnej ochrony trwałości stosunku pracy radnego, ograniczając swobodę pracodawcy w jednostronnym rozwiązaniu takiego stosunku. W ocenie sądu, kiedy mamy do czynienia z sytuacjami związanymi z wykonywaniem mandatu radnego, to kwestia wyrażenia zgody na rozwiązanie stosunku pracy bądź odmowy została pozostawiona swobodnemu uznaniu rady gminy, która decyduje, czy zachodzą przesłanki uwzględnienia wniosku pracodawcy.

W tych sytuacjach rada gminy może, ale nie musi, wyrazić zgodę na rozwiązanie stosunku pracy. Spornego przepisu

nie można natomiast interpretować w ten sposób, że rada gminy musi wyrazić zgodę na rozwiązanie stosunku pracy z radnym, jeżeli pracodawca nie stawia mu zarzutów związanych z wykonywaniem mandatu radnego (**sygn. akt II OSK 625/15**).

Koszty dowozu dziecka do szkoły

Wójt gminy zarządzeniem określił zasady zwrotu rodzicom wydatków z tytułu dowożenia dzieci do szkół. Wątpliwości co do legalności zarządzenia zgłosiła mieszkanka gminy. Stwierdziła, że zarządzenie takie jest aktem prawa miejscowego, a przepisy ustawy o systemie oświaty nie upoważniają wójta do jego wydania. Zarzuciła ponadto, że bezprawnie ogranicza prawa rodzica do żądania zwrotu kosztów przejazdu dziecka wraz z opiekunem w pełnej wysokości, tj. obejmującej również drogę powrotną opiekuna po odwiezieniu dziecka do placówki przedszkolnej oraz ponowny przejazd opiekuna w celu odebrania dziecka z przedszkola.

Rozstrzygający sprawę NSA wskazał, że z przepisów ustawy o systemie oświaty wynika, iż w określonych przypadkach gmina może refundować rodzicom wydatki na dowożenie dzieci do szkół własnym środkiem transportu. Przepisy nie określają jednak konkretnych zasad zwrotu tych kosztów, odsyłając do postanowień umowy zawieranej między wójtem a rodzicami. Nie wyklucza to jednak określenia przez wójta jednolitych dla wszystkich zasad dokonywania zwrotu wydatków, poniesionych na dowożenie dzieci do szkół. Brak jednoznacznych reguł refundacji różnicowałby sytuację faktyczną i prawną rodziców, którzy mają prawo oczekiwać, że organ będzie stosował wobec wszystkich jednolite zasady.

NSA przesądził też, że zarządzenie takie nie jest aktem prawa miejscowego i wystarczająca do jego wydania jest norma ogólna, zawarta w ustawie o samorządzie gminnym, przyznająca wójtowi kompetencję do gospodarowania mieniem komunalnym.

Odnosząc się od meritum, NSA wskazał, że ustawa o systemie oświaty mówi jedynie o zwrocie kosztów wspólnej podróży dziecka i rodzica z domu do szkoły oraz

ze szkoły do domu. Nie wspomina natomiast o dalszej refundacji w postaci samodzielnych podróży rodzica między szkołą a domem. Zdaniem NSA, taki zwrot byłby dla rodzica źródłem dodatkowych nieuzasadnionych przysporzeń (**sygn. akt: I OSK 1124/15**).

Wydatki reprezentacyjne gminy

We wniosku o interpretację gmina wskazała, że ponosi wydatki o charakterze reprezentacyjnym, których zasadniczym celem jest promowanie miasta i wszystkich obszarów jego działalności (tj. zarówno o charakterze podatnika VAT, jak i organu władzy). Są to wydatki m.in. na zakup ozdób i dekoracji świątecznych, usługi i towary związane z organizacją imprez miejskich. Wskazała także na koszty ogłoszeń prasowych, plakatów, gadżetów, pucharów, nagród itp. Zapytała w związku z tym, czy wydatki promocyjne, a także na utrzymanie zieleni, oświetlenie i czystość dają jej prawo do odliczenia VAT. Sama uważała, że tak, bo mają na celu poprawę jej wizerunku w oczach potencjalnych inwestorów, przedsiębiorców oraz nabywców gruntów i lokali, będących jej własnością. Tym samym służą zwiększeniu konkurencyjności i liczby inwestycji.

Organy skarbowe nie potwierdziły tego stanowiska. Stwierdziły, że wydatki te są związane bezpośrednio z czynnościami niepodlegającymi VAT i prawa do odliczenia nie dają.

Sąd administracyjny zgodził się z organami, że sporne wydatki gmina jest zobowiązana ponosić w ramach wykonywania zadań własnych, w stosunku do których nie jest podatnikiem. Tym samym nie mają one związku z działalnością gospodarczą i z czynnościami opodatkowanymi.

Tego samego zdania był NSA, który podkreślił, że w sprawie chodzi o wydatki na różnego rodzaju imprezy dla mieszkańców i utrzymanie ładu i porządku w gminie. Sąd nie dopatrywał się zatem choćby ich pośredniego związku z działalnością opodatkowaną. Wyjaśnił, że co prawda mają one wpływ na społeczność lokalną, nie przekłada się to jednak na prawo do odliczenia (**sygn. akt: I FSK 943/14**).

Dożynki i kolorowo

Para prezydencka rozpoczęła swój oficjalny niedzielny pobyt w naszym województwie od złożenia wiązanki kwiatów przy kamieniu upamiętniającym Kamilę Skolimowską, zmarłą przedwcześnie w 2009 r. polską lekkoatletkę i mistrzynię olimpijską.

Następnie, po powitaniu prezydenta Andrzeja Dudy przez władze lokalne i marszałka województwa łódzkiego Witolda Stępnia, odbyła się msza święta w kaplicy polowej AK w Spale. Po nabożeństwie, odprawionym w intencji rolników przez arcybiskupa Władysława Ziółka, poświęcono dożynkowe wieńce. Para prezydencka wraz z korowodem dożynkowym i mieszkańcami regionu przeszła na stadion Centralnego Ośrodka Sportu, gdzie odbyła się ceremonia tegorocznego święta plonów. Wieniec dożynkowy, wykonany przez twórczynie ludowe ze wsi Budzewo w gminie Budry (pow. węgorzewski, woj. warmińsko-mazurskie), został uznany za najładniejszy w konkursie o nagrodę prezydenta RP. Wystąpienia ministra rolnictwa Marka Sawickiego i prezydenta Andrzeja Dudy zakończyły ceremonial.

Kolejnym punktem uroczystości z udziałem prezydenckiej pary było zwiedzanie na stadionie COS Miasteczka Regionów, w którym swoje zwyczaje, regionalne specjalności i kulturę zaprezentowały polskie regiony, w tym województwo łódzkie, którego gospodarzem był marszałek województwa Witold Stępień. Odwiedzający stoiska mieli okazję poznać specjalności kuchni regionalnych. Łódzkie stoisko oferowało jabłka i ciasto z jabłkami.

Początki tradycji Dożynek Prezydenckich w Spale sięgają okresu międzywojennego. W latach 1927-1938 organizowano je z inicjatywy Ignacego Mościckiego. Po 62 latach tradycję wskrzesił Aleksander Kwaśniewski, a inicjatorem przywrócenia spalskich dożynek był ówczesny wicepremier Roman Jagieliński. W latach 2006-2008 święto plonów miało charakter regionalny. W 2009 r. gospodarzem spalskich dożynek był Lech Kaczyński, następnie Bronisław Komorowski. Andrzej Duda jako prezydent wziął w nich udział po raz pierwszy.

(red.)

Tegoroczne Dożynki Prezydenckie w Spale rozpoczęły się już w sobotę (12 września), kiedy małżonka prezydenta Agata Kornhauser-Duda wzięła udział w prezentacji grup folklorystycznych z całego kraju, uczestniczących w konkursie na najpiękniejszy wieniec dożynkowy.



Początki tradycji Dożynek Prezydenckich w Spale sięgają okresu międzywojennego; organizowano je z inicjatywy Ignacego Mościckiego.

„Łódzkie” rozświetla noc

Na dachu Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego przy al. Piłsudskiego 8 w Łodzi 1 lipca rozbłysnął neon z napisem „Łódzkie”. Neon stylistycznie nawiązuje do lat 60. i 70. i jest częścią systemu identyfikacji wizualnej w ramach zakrojonej na większą skalę strategii promocji województwa łódzkiego.

Napis utrzymany jest w stylistyce zgodnej z systemem wizualizacji, zawartym w strategii promocji województwa łódzkiego. Zmiana wizualna jest częścią rebrandingu, czyli stworzenia nowego wizerunku województwa łódzkiego jako nowoczesnej marki i utrwalenie tego przekazu w świadomości mieszkańców. – Chodziło nam również o identyfikację głównego budynku Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego, gdzie odbywają się m.in. sesje Sejmiku Województwa Łódzkiego, obraduje zarząd województwa, mają siedzibę jego instytucje – mówi Maciej Łaski, p.o. dyrektor Departamentu Promocji i Współpracy Zagranicznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego.

Neon ma długość 13 m i wysokość prawie 3,5 metra. Największym wyzwaniem dla członków ekipy montującej okazał się transport poszczególnych liter na dach budynku. Dwie największe – „d” i „k” – nie mieściły się w windzie i musiały być wniesione po schodach na 16. piętro.

W ostatnich latach w Polsce pojawiło się zainteresowanie designem, inspirowanym wzornictwem PRL-u, znów modne stają się płyty winylowe i czarno-biała fotografia. W wielu polskich miastach wraca także moda na uliczne neony. Przywracane są niektóre reklamy świetlne, powstają nowe.

Świejące neony reklamowe opatentowano 100 lat temu, w 1915 r., a jako pierwszy skonstruował je dekadę wcześniej francuski fizyk, chemik i wynalazca Georges Claude. Szybko docenili je handlowcy. Jako forma reklamy największą popularność neony zyskały w latach 60. i 70. XX wieku. Z czasem stały się ozdobą przestrzeni, a nawet rodzajem miejskiej sztuki. Kolorowe neony montowano najczęściej na fasadach, nad oknami wystawowymi i na dachach budynków. Rozświetlały w nocy domy handlowe, zapraszały do fryzjera, kwiaciarni, restauracji, kina, teatru.

- W Łodzi cała ulica Piotrkowska lśniła neonami, każdy dom handlowy, każda instytucja kulturalna miała swój neon i była to forma reklamy zewnętrznej. Neony montowano, bo to był symbol nowoczesności, powojennego modernizmu. I nie chodziło o to, żeby zareklamować biznes, ale żeby pokazać, że żyjemy w nowoczesnym mieście - opowiada Łukasz Biskupski z łódzkiego Stowarzyszenia Inicjatyw Miejskich Topografie.

Kultowe neony miały także inne miasta regionu łódzkiego. W Piotrkowie Trybunalskim przyciągały reklamy kina Hawana, restauracji Europa czy domu handlowego Sezam (tylko ten ostatni świeci do dziś).

W Łodzi nowa-stara moda nie jest jeszcze widoczna. Kilka lat temu grupa artystów, działając pod auspicjami Festiwalu Kine-tycznej Sztuki Światła, zrealizowała trzy nowe neony. Najbardziej znany jest neon „Tęcza”, który świeci w podwórku przy ul. Traugutta. Powstały wówczas także „Rudowłosa - hommage a Strzebiński” w pasażu Schillera oraz „Złódzenie”.

Neonem, który wzbudza w Łodzi najwięcej emocji, jest „Gaska Balbinka” przy ul. Więckowskiego. Kilka lat temu neon z bohaterką dawnej dobranocki został odnowiony, ale później przez dłuższy czas nie świecił. Teraz znów cieszy oko.

Być może wkrótce w mieście ponownie zaświeci neon „Łódź Fabryczna”. Na razie ten charakterystyczny świetlny symbol miasta, zdjęty z budynku starego dworca, wciąż znajduje się w magazynie, ale magistrat zapewnia, że po renowacji zostanie umieszczony w miejscu wybranym przez łodzian.

Kamil Szubański, A. S-J.

